

[Aage Frandsen]

Med disse bemærkninger anbefaler jeg lovforslaget til Tingets velvillige behandling.

Aage Frandsen (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension.

(Beslutningsforslag nr. B 62).

SF er uforstående over for, at regeringen har reageret meget negativt over for den enstemmige henvendelse fra ATP med anmodning om, at ATP mod betaling får mulighed for at administrere anden pensionsopsparing, når ATP bliver anmodet herom af en pensionskasse. SF deler heller ikke arbejdsministerens opfattelse, at der ikke er lovhjælp til, at ATP kan udøve en sådan aktivitet. Men da det er arbejdsministerens opfattelse, finder SF det nødvendigt, at hjemmel udtrykkeligt sikres ved lov.

Da vi i SF opfattede problemstillingen som forholdsvis enkel, havde vi oprindelig udarbejdet et lovforslag, der skulle sikre ATP lovhjælp. Men da vi i pressen har kunnet konstatere, at der kunne blive problemer med at få en vedtagelse igennem, hvis vi fremsatte et lovforslag, har vi valgt at fremsætte et forslag til folketingsbeslutning med opfordring til regeringen om at fremsætte et lovforslag. Det afgørende for os er, at ATP får mulighed for at administrere midler fra pensionskasser. Vi overlader gerne den nærmere konkrete udformning af et lovforslag til regeringen. Det afgørende er, at Folketinget fastlægger nogle retningslinjer, som sikrer, at ATP får muligheden.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale forslaget til Tingets velvillige behandling.

Rahbæk Møller (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af en naturkatastrofefond.

(Beslutningsforslag nr. B 63).

Jeg henviser til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene:

Spm. nr. S 520

1) Til *kommunikationsministeren* af:

Erling Christensen (S):

»Er det korrekt, at P&T ved nedlæggelse af posthuse tilbyder kommunerne at opretholde disse mod, at kommunerne betaler P&T's husleje?«

Kommunikationsministeren (Torben Rechen-dorff):

Jeg kan sige til spørgeren, at efter hvad Post- og Telegrafvæsenet oplyser, tilbyder postvæsenet ikke kommunerne at opretholde posthuse mod, at kommunerne betaler P&T's husleje.

Postvæsenet foretager for tiden et større planlægningsarbejde omkring det fremtidige posthusnet, men det indgår ikke i disse planer, at antallet af posthuse skal reduceres væsentligt, derimod at en række posthuse eventuelt vil få ændret status. Formålet med planlægningsarbejdet er at få et tidssvarende posthusnet, hvor udgifterne i forbindelse med bevarelse af posthusnettet står i et rimeligt og fornuftigt forhold til forretningsgrundlaget.

Planlægningen koncentrerer sig om følgende områder: for det første en koncentration af omdelingen, således at postforsendelser bliver omdelt fra færre posthuse; for det andet, at en del mindre posthuse, som postvæsenet selv driver i dag, skal omdannes til samdriftsposthuse, hvor post- og giroforretninger udføres i entrepris, f.eks. af en lokal handlende. På denne måde vil postvæsenet fortsat være repræsenteret i lokalsamfundene, men samtidig opnå reducerede driftsomkostninger.

Og så kan jeg endelig oplyse, at postvæsenets planlægningsarbejde forventes afsluttet i løbet af foråret, hvorefter planerne vil blive forelagt mig.

Erling Christensen (S):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret. Jeg kan sige, at efter de oplysninger, der er tilgået mig, er det indgået i forhandlingerne med kommunerne, at kommunerne kunne opretholde posthusene, men det får være.

I det skriftlige svar, som ministeren har givet mig på et tidligere spørgsmål, fortæller ministeren, at postvæsenets nuværende servicemæssige målsætninger skal overholdes. Ministeren var inde på det i sit svar, men det kunne i hvert

[Erling Christensen]

fald være godt for mig at få nærmere at vide, hvad disse servicemæssige målsætninger er. Er det posthuse og ikke bare postekspedition i hver kommune, eller er det, som ministeren svarer her, samdriftsposthuse ved en lokal købmand? Vil det betyde, at man ikke engang kan få udbetalt sin tipsgevinst dér?

Når ministeren fortæller, at der ikke skal foretages en væsentlig reduktion i det samlede antal posthuse, bliver jeg da overrasket over at høre, at antallet af posthuse på Fyn skal nedsættes til 10 eller 11. Ja, rygterne fortæller endog, at Børgense skal undvære posthus i fremtiden.

Kan ministeren ikke fortælle det helt nøjagtige antal, altså det konkrete tal, nedsættelsen skal ske med? Og er der i det ministersvar, der er givet her, ikke skelnet mellem posthuse og postekspeditioner?

Og så vil jeg til slut spørge ministeren som forklaring på det, han fortæller i sit skriftlige svar til mig, hvilke særlige lokale forhold der vil betyde bevarelse af posthuse.

Kommunikationsministeren (Torben Rechen-dorff):

Jeg skal sige til spørgeren, at hvis der er en konkret sag, som giver anledning til, at rigtighe-den i mit første svar betvivles, skal jeg gerne se på den, hvis jeg får den forelagt.

Må jeg så om postvæsenets planer sige, at jeg jo sagde præcist i mit svar, at der var ved at bli-ve udarbejdet en plan i øjeblikket. Jeg får den plan i løbet af foråret, og indtil da vil jeg ikke udtale mig om antallet af posthuse og slet ikke om, hvorvidt der skal være 10 eller 11 eller hvad på Fyn. Det vil formentlig fremgå af planen, og det siger sig selv, at i det omfang det er relevant, vil Folketinget blive orienteret om postvæse-nets plan.

Jeg kan ikke give noget præcist svar på, hvor tipsgevinsten udbetales. Jeg går ud fra, at det afgørende vil være, at den fortsat vil blive udbe-talt.

Erling Christensen (S):

Jeg synes, det var væsentligt at kunne få mi-nisteren til at fortælle om holdningen til det her. Ministeren vil ikke udtale sig om dette spørgsmål. Det kunne da være interessant at vi-de, også for de lokale områder, hvor langt man skulle køre i fremtiden for at få udbetalt sin

tipsgevinst; det kunne være interessant at vide, hvad regeringen yderligere vil gøre for at ned-sætte servicen for de lokale samfund.

Og derfor kunne det være vigtigt at vide, hvad den samlede regerings holdning er over for de nedskæringer, der nu igen skal ske på det nære samfund, således at vilkårene igen bliver forringet for de nære samfund og servicemulig-hederne for borgerne.

J. K. Hansen (S):

Ifølge sagens natur er der jo en fortrolighed mellem ekspedienten på et posthus og kunden. Der er jo en hel del af disse ekspeditioner, som fra kundens side nok må betragtes som væren-de andre uvedkommende.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om ikke mi-nisteren frygter, at når man overlader sådanne ekspeditioner til f.eks. den lokale købmand, vil dette fortrolighedsprincip forsvinde lidt ud i tå-gen.

Henning Nielsen (S):

Jeg kunne forstå af ministerens svar til hr. Er-ling Christensen, at det var lidt svært at stå her og forklare helt nøjagtigt, hvor mange post-ekspeditioner der eventuelt skal nedlægges ude i lokalsamfundene.

Men jeg kunne da så spørge ministeren, om ministeren og dermed regeringen har den op-fattelse, at der skal være en egentlig postekspe-dition, altså betjent af en postembedsmand, ude i lokalsamfundet. Er det regeringens opfat-telse?

Kommunikationsministeren (Torben Rechen-dorff):

Jeg kan sige til hr. Erling Christensen, at på et tidspunkt, hvor planen er under udarbejdelse, og hvor der næsten hver dag er et nyt antal posthuse, der skal nedlægges, vil jeg ganske rig-tig ikke redegøre for, hvad jeg tror planen ender med. Jeg vil redegøre for planen, når den fore-ligger; det giver jeg tilsagn om.

I mit første svar har jeg givet klart udtryk for, at vi vil gøre, hvad vi kan for at fastholde den hidtidige service på området, og jeg har yderli-gere sagt, at nogle steder vil det utvivlsomt føre til en styrkelse af begrebet samdriftsposthuse. Hvis nogle kalder det en nedsættelse af servi-cen, tager jeg det til efterretning. Jeg tror allige-vel ikke, at vi kommer uden om begrebet.

[Kommunikationsministeren]

Mit svar til hr. J. K. Hansen er nej. Jeg frygter det ikke, men jeg kan godt se problemet, men vil gøre opmærksom på, at samdriftsposthuse og dette, at en lokal købmand eller brugs, eller hvad det kan være, har stået for postekspeditionen, jo ikke er nogen nyhed og ikke har givet anledning til begrundet frygt for, at man røbede posthjemmeligheder. Men jeg kan godt se, at vi naturligvis også skal være opmærksomme på det problem.

Mit svar til hr. Henning Nielsen følger af det første. Jeg vil ikke på nuværende tidspunkt redegøre for detaljerne, navnlig fordi detaljerne på nuværende tidspunkt ikke foreligger.

Erling Christensen (S):

Jeg beder ikke ministeren om detaljer. Jeg forstår udmærket, at det kan være svært, når man er i gang med disse forhandlinger. Det, jeg beder ministeren om, er at udtale sig både på egne og på regeringens vegne om ministerens og regeringens holdning til beskæringen af servicen i de nære samfund, altså ikke detaljerne. Det, jeg beder om for nærværende, er ikke nogle tekniske ting. Jeg finder det uheldigt, at først når teknikerne har lavet deres plan, vil ministeren udtale sig.

Jeg beder om et politisk svar om ministerens og regeringens holdning til det her.

Kommunikationsministeren (Torben Rechen-dorff):

Holdningen er, som jeg gav udtryk for, at vi vil gøre, hvad vi kan for at fastholde servicen.

Og så skal jeg i øvrigt sige til hr. Erling Christensen, at når jeg udtaler mig her i salen, udtaler jeg mig på regeringens vegne, håber jeg. Så der skulle ikke være nogen divergens dér.

Servicen skal fastholdes, men om den kan tilrettelægges på forskellige måder, vil planen give nogle svar på.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 526

2) Til trafikministeren af:

Stillinger (SF):

»Hvilke planer har ministeren med Bøjden–Fynshav-overfarten?«

Stillinger (SF):

Der har været en del skriverier i det fynske og det sydjyske område om Bøjden–Fynshav-færgens fremtid, og som ministeren nok også ved, har der været 10 måneder, hvor ikke mindst medarbejderne, men også brugerne af færgen har været i usikkerhed og ikke vidst, om de har været købt eller solgt.

Det er vel også i sig selv en ubehagelig situation, men jeg vil starte med at spørge, om ministeren vil bekræfte, at der findes en overenskomst mellem Statsbanerne og Sønderborg Byråd og Sønderborg Amtsråd, hvori DSB – eller Statsbanerne, som der står i den gamle overenskomst – forpligter sig til at opretholde færgedrift imellem Fyn og Als. Hvis ministeren kan bekræfte det, hvad jeg selvfølgelig håber, vil jeg spørge ministeren til at begynde med, om ministeren agter at overholde den overenskomst. Det er den ene ting.

Vil ministeren samtidig bekræfte, at de midler, som blev brugt til færgereparation i 1989, er taget over færgens drift? Og finder ministeren det i overensstemmelse med § 6 i den overenskomst, som vi taler om her, hvori der står, at færgens vedligeholdelse påhviler Statsbanerne og altså ikke færgens drift?

Jeg vil også spørge, om ministeren kan bekræfte, at de 7,4 mio. kr., som blev brugt i 1988, og som blev betalt over færgens drift, er betalt i overensstemmelse med § 7 i overenskomsten, hvori der står, at vedligeholdelsen og færgeljerne skal . . .

Formanden:

Taletiden er overskredet!

Stillinger (SF):

Ja, o.k., jeg skal vende tilbage senere.

Trafikministeren (Knud Østergaard):

Hr. Stillinger har stillet mig et spørgsmål, som jeg har forberedt mig på at besvare. Det vil jeg besvare først, og så kan jeg siden hen vende tilbage til nogle af de øvrige ting, som er fremlagt her i spørgeform.

Spørgsmålet lød: »Hvilke planer har ministeren med Bøjden–Fynshav-overfarten?« Mit svar herpå er, at regeringen i marts 1989 besluttede at igangsætte et udredningsarbejde med henblik på at fastlægge mulighederne for at opnå afgørende forbedringer af DSB's driftsresultat.

[Trafikministeren]

tat frem til midten af 1990'erne. Udredningsarbejdet resulterede i en rapport fra juni 1989 om DSB's økonomi. Om Bøjden-Fynshav-overfarten blev det i denne rapport bl.a. bemærket, »at biloverfarten mellem Fyn og Als, Bøjden-Fynshav, der i 1988 transporterede 362.000 passagerer og 106.000 bilenheder og havde 60 ansatte, krævede et tilskud på 10 mio. kr., idet indtægterne var på 12 mio. kr., driftsomkostningerne på 21 mio. kr. og kapitalomkostningerne, forrentning og afskrivning, på 1 mio. kr. DSB's driftstilskud kan således reduceres med 9 mio. kr. årligt, hvis der træffes beslutning om overfartens nedlæggelse. Endvidere kan der opnås en engangsindtægt ved salg af overfartens færge. Den er sat til ca. 10 mio. kr.«

Overfarten har i 1989 forbedret sit driftsresultat betydeligt, nemlig fra underskuddet på 9 mio. kr. i 1988 til et underskud på ca. 5 mio. kr. i 1989. Men dette beror på, at der i 1988 blev afholdt betydelige vedligeholdelsesudgifter på lejer og opmarchpladser. Det er ikke vurderingen, at ruten inden for en overskuelig fremtid kan opnå balance på driftsregnskabet.

På overfarten overføres især personbiler og passagerer, og den benyttes hovedsagelig af lokalbefolkningen på Syd- og Als. Der er således primært tale om en lokal rute, og jeg har derfor anmodet DSB om at undersøge mulighederne for at afhænde overfarten. Der er indledt forhandling med forskellige rederier herom, men endnu foreligger der ikke noget konkret resultat af disse forhandlinger.

Kan der ikke findes en køber, vil jeg gøre min stilling op på det grundlag, som da foreligger.

Formanden:

Taletiden er 2 minutter.

Stillinger (SF):

Allerførst vil jeg så spørge, om ministeren kan bekræfte, at færgedriften over Bøjden-Fynshav har forøget antallet af lastbiltransporter. Det har vi ikke fået noget at vide om, og det er jo da en væsentlig miljøforbedring i forhold til, at der skal køres over Lillebælt. Det er den ene ting, jeg godt vil spørge om.

En anden ting er, om ministeren mener, at han overhovedet har ret til at nedlægge færgeruten i henhold til overenskomsten af 1962, og om ministeren agter at overholde denne over-

enskomst. Der står højt og tydeligt, at DSB skal opretholde færgedrift mellem Fyn og Als, og så mener jeg da nok umiddelbart, at det virker lidt flot, at ministeren med en lidt henkastet bemærkning ville overveje sin stilling til, om man overhovedet vil overholde denne overenskomst. Det er den anden ting.

Den tredje ting, jeg gerne vil spørge om, hr. minister, det er, om man overhovedet vil overholde § 12 i denne overenskomst, hvor der står, at man ikke kan nedlægge ruten, undtagen hvis man nedsætter et voldgiftsnævn. Det vil altså sige, at man ikke umiddelbart kan nedlægge ruten med en håndbevægelse, hvis man ikke kan finde en køber til den, men at det her skal afgøres via et voldgiftsnævn. Jeg vil gerne spørge, om ministeren har nedsat dette voldgiftsnævn.

Og den sidste ting: I løbet af de her 10 måneder har der været en del medarbejdere, som har haft det rigtig skidt, og det er ministerens skyld, kan man sige. Har ministeren overhovedet inddraget samarbejdsudvalgene ved færgeoverfarten, som man nu gør det alle andre steder i det offentlige?

J. K. Hansen (S):

Nu står jeg i den situation, at ministeren ikke har svaret på alt det, som hr. Stillinger har spurgt om.

Jeg vil også godt henvise til denne overenskomst, der blev indgået i 1962 mellem Sønderborg Amtsråd, Sønderborg Byråd, Svendborg Amtsråd og Statsbanerne vedrørende Fynshav-Bøjden-færger, og som det rigtigt er refereret, er der i § 5 en transportforpligtelse for De Danske Statsbaner, ligesom det også er anført i § 12, at i tilfælde af, at der opstår tvivl om forståelsen af overenskomsten, skal det afgøres ved voldgift.

Jeg vil også gerne have helt klar besked på, om ministeren vil sørge for, at det, der står i overenskomsten, kommer til at holde stik.

I øvrigt vil jeg gerne spørge ministeren, om han ikke havde tænkt sig at informere - jeg ved, at borgmesteren i Sønderborg har skrevet til ministeren, og at ministeren har svaret derhen, at der foregik nogle forhandlinger; det er det eneste svar, borgmesteren har fået - om ikke ministeren havde tænkt sig at tale med lokalområdet i denne sag.

Endelig det sidste spørgsmål. Når denne forbindelse er oprettet ved lov, må den vel også - hvis den skulle nedlægges - nedlægges ved lov.

Risgaard Knudsen (S):

Jeg kan næppe tro, at ministeren i sin forberedelse af svaret ikke er stødt på den allerede omtalte DSB-overenskomst. Derfor vil jeg gerne spørge ministeren, om ministerens svar her i dag skal forstås på den måde, at regeringen lægger op til et overenskomstbrud. Det er et meget enkelt spørgsmål, og jeg mener, at dette enkle spørgsmål har krav på at blive besvaret med et ja eller et nej.

Trafikministeren (Knud Østergaard):

Må jeg først til hr. Stillinger sige, at jeg ikke har de eksakte tal for lastbiloverfarterne i de to år, som hr. Stillinger omtalte, men dem vil jeg selvfølgelig fremskaffe og tilstille hr. Stillinger.

Dernæst må jeg sige, at hvad angår spørgsmålet om overenskomst, er mit svar, at det er rigtigt, at i henhold til overenskomsten af 7. maj 1968 mellem Sønderborg Amtsråd, Svendborg Amtsråd og Statsbanerne kan den kun ophæves ved bestemmelse fra ministeren for offentlige arbejder, såfremt parterne ikke er enige herom.

Dermed har jeg også svaret hr. Risgaard Knudsen og hr. J. K. Hansen. Selvfølgelig er svaret nej, regeringen ønsker ikke at begå noget overenskomstbrud.

Der blev spurgt af hr. Stilling og hr. J. K. Hansen, om man havde inddraget medarbejderne i spørgsmålet om rutens fremtid. DSB har inddraget de berørte personaleorganisationer i spørgsmålet vedrørende rutens fremtid, og i den forbindelse vil mulighederne for at drive ruten videre med et positivt driftsresultat blive drøftet.

J. K. Hansen (S):

Jeg er da glad ved at høre, at ministeren eller regeringen ikke vil begå overenskomstbrud; så er sagen jo i og for sig meget enkel, for så kan der ikke ske noget med denne rute.

Jeg er godt bekendt med, hvad der står i § 14 i overenskomsten. Der står, at nærværende overenskomst træder i kraft, når den er underskrevet af parterne, og det blev den altså så sent som den 28. februar 1962; den er underskrevet på ministerens vegne af generaldirektør P. E. N. Skov. Og såfremt parterne ikke er enige herom, kan den ophæves ved bestemmelse fra ministeren for offentlige arbejder.

Men der står alligevel i § 12 – og det må være den, der gælder – at uenighed, der måtte opstå angående forståelsen af denne overenskomst, skal afgøres ved en voldgift. Så jeg vil stadig bede ministeren om, hvis han vil foretage noget i den anledning, at denne voldgift så bliver foretaget.

Stilling (SF):

Nu har hr. J. K. Hansen sagt det meste af det, jeg ville sige, for jeg mener jo også, man skal tage hensyn til § 12, det kan man ikke komme uden om. Det var egentlig starten på mit spørgsmål, og det er så i fortsættelse af § 12.

Mener ministeren ikke i – hvad skal man kalde det? – menneskelighedens navn, at det i hvert tilfælde virker en lille smule umenneskeligt, at man nu i 10 måneder har holdt 45–50 mennesker hen i uvidenhed om, hvad der skal ske med deres færgerute, og samtidig mange hundredetusinde mennesker, der bruger den hvert år. Kunne man ikke snart få afgjort denne sag, således at de mennesker, der arbejder dernede, kan få fred og ro og den rute som tilsyneladende ifølge de mennesker, som nu har forstand på det henholdsvis i Sønderjylland og på Fyn, er på vej opad og tilsyneladende bliver en mindre guldgrube for DSB – kan få fred og ro til at køre videre bare nogle år for at se, om den ikke kan give overskud? Det går jo tilsyneladende fremad.

Og det sidste, jeg lige vil spørge om: Vil ministeren bekræfte, at der har været direkte forhandlinger med personaleorganisationerne, inden man iværksætter dette udredningsarbejde i forbindelse med nedlæggelsen? Altså ikke bare snak, men forhandlinger om, at man vil nedlægge ruten, sådan som man skal ifølge samarbejdsudvalgsaftaler.

Risgaard Knudsen (S):

Jeg vil gerne takke ministeren for hans meget klare svar. Ifølge dette meget klare svar kan der ikke være tvivl om, at overenskomsten fortsat er gældende, allerede af den grund, at overenskomsten ikke er opsagt.

Derfor skal mit sidste spørgsmål være, at man vel herefter kan forvente, at ministeren vil drage omsorg for, at DSB i ét og alt fremover stadig efterlever den ikke opsagte overenskomst.

Trafikministeren (Knud Østergaard):

Svaret er selvfølgelig ja. Jeg vil drage omsorg for det.

Jeg må også sige til hr. Stillinger, som havde nogle betragtninger over, om det ikke kunne køre nogle år endnu, at jeg synes, jeg formulerede mit første svar således, at jeg ikke afviste denne tankegang. Jeg ville tage stilling, når situationen var en anden, og det løfte, jeg gav dengang, står jeg selvfølgelig stadig ved.

Det er jo DSB, som har overenskomsten, og det er også DSB, som har forhandlet med de pågældende, og jeg kan ikke forstå, at der bør ske nogen ændring i det. Men jeg har altså ved mit svar til hr. Risgaard Knudsen bekræftet min holdning til disse forhandlinger.

Stillinger (SF):

Jeg vil gerne spørge ministeren, om han ikke vil være lidt mere klar i sin besvarelse af både hr. J. K. Hansens, hr. Risgaard Knudsens og mit spørgsmål om § 12 om voldgiften. Kan det overhovedet lade sig gøre at nedlægge ruten, inden man tager voldgiften ind i billedet? Det er den ene ting.

Jeg synes også, der er en anden væsentlig ting, som ministeren bør svare på. Der er altså nogle mennesker, der er ansat dernede, og som nu i 10 måneder har haft usikkerhed om deres job. Jeg vil godt have en tilkendegivelse fra ministeren, om ikke andet så om, hvornår man forventer at de kan få fred og ro til at passe deres arbejde, så de kan vise, at den færgerute kan leve videre og eventuelt blive en god forretning for DSB. Det mener jeg de har krav på.

Trafikministeren (Knud Østergaard):

Det er klart, at i en situation, hvor virksomheder ændrer karakter eller lukker eller har problemer, går det ud over personalet. Det gør det i øjeblikket, hvor vi stopper mange små luftfartsselskaber, fordi der ikke er passagerer til ruterne. Det sker også mange steder i det private erhvervsliv.

Selvfølgelig skal vi tage alt det hensyn til personalet, vi overhovedet kan, og det vil jeg da gøre på givne foranledning. Men jeg synes også, jeg har sagt, at jeg vil sige det til DSB, når denne spørgetid er forbi.

Når jeg ikke svarede hr. J. K. Hansen direkte, skyldes det, at det svar, som DSB har hjulpet mig med at udarbejde, henviser til en overens-

komst af 1968, hvorimod hr. J. K. Hansen henviser til en overenskomst fra 1962. Og det er altså ting, jeg gerne vil have klaret op, når jeg om lidt vender tilbage til mit kontor.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 530**3) Til økonomiministeren af:****Aage Frandsen (SF):**

»Vil regeringen medvirke til, at formålet for Det Økonomiske Råd ændres, sådan at økologiske aspekter i højere grad indgår i rådets arbejde, og/eller vil regeringen lade oprette et økologisk råd på linje med Det Økonomiske Råd, hvorved de økologiske aspekter løbende vurderes af et uafhængigt råd, på samme måde som de økonomiske aspekter vurderes af Det Økonomiske Råd?«

Skriftlig begrundelse

Selv om Det Økonomiske Råd løbende leverer udmærkede analyser, der belyser en række økonomiske problemstillinger, som såvel regering som opposition har glæde af i arbejdet med udformningen af den økonomiske politik, forekommer det mere og mere mangelfuldt, at økologiske aspekter ikke eller stort set ikke inddrages, men at der alene er tale om økonomiske vurderinger.

Dette kunne afhjælpes ved, at Det Økonomiske Råd også fik til opgave at inddrage økologiske aspekter. Men hvis det er noget, Det Økonomiske Råd får tillagt oven i sit nuværende arbejde, kan man måske risikere, at det bliver noget ganske underordnet i forhold til de økonomiske analyser.

Dertil kommer, at Det Økonomiske Råd heller ikke umiddelbart besidder den ekspertise, som skal være til rådighed for at kunne foretage økologiske analyser. Hvis man derfor mener, at økologiske analyser skal foretages af et uafhængigt råd på linje med økonomiske analyser, kan det være naturligt, at der oprettes et økologisk råd parallelt med Det Økonomiske Råd.

Aage Frandsen (SF):

Vi har igennem godt 25 år fået glimrende rapporter og analyser fra Det Økonomiske Råd, som har været gode for både regering og

[Aage Frandsen]

opposition, fordi det har været et uafhængigt – så uafhængigt som sådan noget kan blive – organ, som har udarbejdet disse rapporter.

Men man må nok sige, at disse rapporter i stigende omfang forekommer mangelfulde – ikke mangelfulde ud fra grundlaget og ikke ud fra deres egne præmisser, men ud fra, at der er andre problemer end økonomiske problemer, som trænger sig på her i samfundet. Det er baggrunden for, at jeg har stillet spørgsmålet til økonomiministeren, om regeringen vil overveje at udvide Det Økonomiske Råds arbejdsområde, så det også inddrager andre aspekter, og/eller vil overveje at oprette et parallelt organ med Det Økonomiske Råd – og det kunne man så naturligt kalde et økologisk råd, sådan at man under alle omstændigheder fik disse aspekter ind, så at vi fik et udmærket supplement til de økonomiske analyser.

Økonomiministeren (Niels Helveg Petersen):

Det Økonomiske Råd består dels af et formandskab på tre nationaløkonomisk kyndige, dels af et antal medlemmer, der er udpeget af lønmodtagerorganisationer, erhvervsorganisationer og arbejdsgiverrepræsentanter. Rådet publicerer to gange årligt rapporter, som indeholder rådets syn på den helt aktuelle økonomiske udvikling. Derudover publicerer rådet specialredegørelser.

Jeg var glad for hr. Aage Frandsens pæne vurdering af rådets arbejde; den deler jeg. Jeg er ikke enig med hr. Aage Frandsen i, at det har været mangelfuldt på det seneste, og jeg kan i den forbindelse pege på et par meget interessante særrapporter fra Det Økonomiske Råd inden for det sidste par år, nemlig den store redegørelse om dagpengesystemet, arbejdsløshedsforsikringen og de problemer, der knytter sig til arbejdsmarkedspolitikken, og sidst det meget velunderbyggede afsnit om Østeuropas økonomi.

En sådan rådgivning, som Det Økonomiske Råd udfører i forhold til presse, offentlighed, Folketinget, regeringen, er der efter min mening i allerhøjeste grad behov for under alle forhold. Jeg er også enig med hr. Aage Frandsen i, at der er behov for at inddrage økologiske, miljømæssige, vurderinger i de økonomiske overvejelser. Men det er efter min mening sådan, at Det Økonomiske Råd ikke er det rette forum for et sådant arbejde. Skulle rådet udføre

dette arbejde, ville det betyde, at det skulle udvides betydeligt, f.eks. med repræsentanter for de grønne organisationer. Og der ville i øvrigt – og det synes jeg også jeg kan forstå af hr. Aage Frandsens begrundelse for spørgsmålet at hr. Aage Frandsen er enig i – være en risiko for, hvis det var Det Økonomiske Råd, der var udgangspunktet, at de økonomiske synspunkter ville få en overvægt i forhold til de miljømæssige, de økologiske.

Afvisningen af at anvende lige netop Det Økonomiske Råd som udgangspunkt er ikke ensbetydende med, at jeg ikke ser et behov for sammenhængende økonomisk og økologisk rådgivning af både Folketing, regering og offentlighed. Jeg er åben over for forslag og ideer til, hvordan det bedst kan gribes an, og jeg kan oplyse, at vi har aftalt med miljøministeren, at vi skal drøfte ideer til, hvorledes man bedst sikrer en sammenhængende rådgivning på dette meget vigtige område.

Aage Frandsen (SF):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret og i den forbindelse også bekræfte, at jeg ikke mener, Det Økonomiske Råds konkrete analyser er mangelfulde med hensyn til det arbejde, man udfører, men de bliver mangelfulde, når man ser på dem som udtryk for vurderinger af Danmarks situation. Jeg forstår også ministerens begrundelse for, at det måske ikke vil være hensigtsmæssigt at lade Det Økonomiske Råd løse alle disse opgaver.

Men jeg vil gerne stille to spørgsmål i denne forbindelse. Det ene er, om det ikke var rimeligt, at Det Økonomiske Råd i stigende omfang supplerede sine økonomiske beregninger med økologiske aspekter. Vi har en udmærket nationalregnskabsstatistik, men spørgsmålet er, om ikke der burde laves en anden statistik, som også indregnede forureningsgraden, graden af holdbarhed i virksomhedernes produktion, resourceforbrug og en række andre emner.

Det andet spørgsmål er, om oprettelsen af et egentligt økologisk råd er noget, som ligger inden for regeringens overvejelser, om det er et initiativ, regeringen agter at tage på området, hvilke personer man forestiller sig at dette råd skal bestå af, og hvordan det skulle sammensættes – om der er en parallelitet til Det Økonomiske Råd.

Økonomiministeren (Niels Helveg Petersen):

Det forholder sig sådan, at regeringen og offentligheden faktisk modtager nogen rådgivning på dette område. Det forholder sig bare ikke sådan, at regeringen kan instruere Det Økonomiske Råd og formandskabet om at aflægge bestemte rapporter. Man kan godt forhandle med eller diskutere med formandskabet, hvad der er relevant, men det er formandskabet selv, der uafhængigt beslutter, hvilke emner formandskabet vil tage op, og formandskabets uafhængighed af regeringen er noget fundamentalt, og den skal bevares. Derfor står den mulighed ikke til vores rådighed, at vi uden videre kan instruere formandskabet om at undersøge dette og hint.

Det andet spørgsmål er, om regeringen har planer om at foreslå et økologisk råd, der kunne give en sammenhængende rådgivning. Sådanne planer har vi ikke i øjeblikket, men vi overvejer nøje, hvorledes vi kan sikre den bedst mulige rådgivning på området, og det er jo helt nødvendigt, også i lyset af den diskussion, der foregår om Brundtlandrapporten, og de konsekvenser, det har for vores energipolitik, miljøpolitik og andre dele af den økonomiske politik.

Det er altså et relevant problem, hr. Aage Frandsen rejser; vi har ikke i dag konkrete forslag på vej for at bygge bestemte institutioner op – jeg mener ikke, tiden er moden til det – men overvejelserne foregår intenst.

Aage Frandsen (SF):

Jeg erkender, at regeringens magt over Det Økonomiske Råd ikke er alverden, og det skal den heller ikke være. Vi er helt enige i, at det har været vigtigt igennem de 25 år, Det Økonomiske Råd har eksisteret, at det har været uafhængigt af regeringen og af bestemte politiske partier, og derfor er det klart, at der er grænser for, hvad regeringen kan sige til Det Økonomiske Råd som pålæg.

Men jeg vil gerne spørge ministeren, om regeringen så overvejer – og det ligger inden for regeringens egne muligheder – at supplere den gængse nationalregnskabsstatistik, sådan at man på den ene side selvfølgelig har nationalregnskabsstatistikken, så man kan sammenholde økonomiske forhold i Danmark med forhold i andre lande, og på den anden side har en statistik, som også inddrager det, vi i over-

skriftsform kunne kalde »Økologiske aspekter«, og at man i den forbindelse også inddrager nedslidning og forurening. For vi må erkende, at en virksomhed, der f.eks. bidrager til bruttonationalproduktet med 100 mio. kr., men som man bagefter skal rense forurening op for for 10 mio. kr., ifølge nationalregnskabsstatistikken har bidraget med 110 mio. kr., men i virkeligheden kun burde have figureret med 90 mio. kr.

Er ministeren ikke enig i, at regeringen godt af sig selv kunne sørge for, at en sådan statistik blev oprettet igennem Danmarks Statistik?

Økonomiministeren (Niels Helveg Petersen):

En af de ideer, som har været meget drøftet i udlandet, er netop opbygningen af særlige nationalregnskaber, der inddrager økologiske synspunkter ved siden af de økonomiske, og det er en af de overvejelser, som vi også gør os i regeringen, hvorledes man kunne gribe noget sådant an. Men jeg vil gerne sige, at der kræves en betydelig forbedring af det statistiske grundlag, inden vi griber til det, og noget af det, der i hvert fald ligger for som en opgave, vi må tage på os, er at diskutere, hvorledes vi kan forbedre den grundlæggende miljøstatistik, for det er en forudsætning for at bevæge sig ind i de nationalregnskabstanker, som hr. Aage Frandsen gør sig.

Aage Frandsen (SF):

Jeg er enig med ministeren i, at det er vigtigt at få forbedret statistikken over det, men er ministeren så ikke også enig i, at det er et problem, hvis man tror, at det, vi kan måle, er sandheden? Altså at man er nødt til i første omgang at tage til takke med, at man har en statistik, som måske ikke er fuldendt, for overhovedet at komme i gang med den, i stedet for at vente og kræve en statistik, som er lige så god som den statistik, vi f.eks. har på det økonomiske område. For så kan man godt risikere, at det varer mange år, inden vi kommer i gang med det, og derfor vil jeg opfordre regeringen til, at man i hvert fald ikke venter på, at man har en fuldendt statistik, for så kan man måske komme til at vente i det uendelige.

Økonomiministeren (Niels Helveg Petersen):

Vi er meget langt fra at have noget, vi kan kalde perfekt eller fuldendt statistik på miljø-

[Økonomiministeren]

området. Der er et meget stort spillerum for forbedringer på det område, og det er – det vil jeg gerne gentage – en første forudsætning for, at man kan bevæge sig i retning af opbygningen af en egentlig nationalregnskabsidé.

Men jeg vil gentage, hvad jeg har sagt før: Regeringen overvejer meget nøje, hvorledes vi kan forbedre den sammenhængende rådgivning på det økonomiske og det økologiske område, herunder også, hvorledes vi kan sikre et bedre statistisk grundlag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 531

4) Til *skatteministeren* af:

Pia Gjellerup (S):

»Hvilken straf ville private virksomheder kunne ifalde, såfremt man i regnskaber, der ligger til grund for selvangivelse og momsregnskab, benyttede sig af »omposterings« i lighed med dem, der er foretaget på Skatteministeriets regnskab ultimo 1988?»

Skriftlig begrundelse

Det er af Rigsrevisionen i Skatteministeriets regnskab for 1988 konstateret, at der er foretaget overførsel af driftsudgifter vedrørende 1988 på et samlet beløb af 19,8 mio. kr. til det nye finansår 1989 uden forelæggelse for Folketingets Finansudvalg. Overførslerne er foretaget ved aftaler med leverandører om udstedelse af bl.a. kreditnotaer, der kunne erstattes af nye fakturaer til bogføring i det nye år.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Fru Pia Gjellerup har stillet et spørgsmål i forbindelse med Statsskattedirektoratets såkaldte omposteringer fra 1988 til 1989. Jeg vil gerne begynde med at understrege, at jeg er helt enig i Rigsrevisionens kritik af de omposteringer, som har fundet sted i Statsskattedirektoratet fra 1988 til 1989.

Straks da jeg i november sidste år blev orienteret om Rigsrevisionens udkast til beretning, iværksatte jeg en række initiativer for at forhindre, at noget lignende sker i fremtiden. Finansudvalget er holdt orienteret om disse initiativer.

Det er mit synspunkt, at skattevæsenet, som kræver orden i private virksomheders bogfø-

ring, frem for nogen må have orden i sit eget bogholderi, og derfor har jeg da også reageret prompte. Alligevel synes jeg, det er lidt søgt, når fru Pia Gjellerup drager en parallel over til private virksomheders skatte- og momsregnskaber.

Men når nu fru Pia Gjellerup har stillet spørgsmål om de straffebestemmelser, der gælder for uregelmæssigheder i moms- og skatte-regnskaber, skal jeg da gerne give de faktiske oplysninger, at de generelle regler for selskabers regnskabsaflæggelse findes i årsregnskabsloven, som bl.a. indeholder krav om, at årsregnskabet skal give et retvisende billede af selskabets aktiver og passiver, dets økonomiske stilling og resultat, og i medfør af lovens § 65 straffes forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse af disse bestemmelser med bøde.

Også skatte- og momslovgivningen indeholder straffebestemmelser, for momslovens vedkommende i § 35, der giver mulighed for at straffe uregelmæssigheder med bøde.

Reglerne om straf for urigtig selvangivelse findes i skattekontrolloven, og her foreskrives straf i form af bøde, hæfte eller under meget skærpene omstændigheder i visse tilfælde fængsel, hvis man med forsæt søger at unddrage det offentlige skat.

Jeg vil gerne gentage, at jeg synes, det er lidt søgt at sammenligne med private virksomheders skatte- og momsregnskaber, men ingen skal være i tvivl om, at jeg ser med stor alvor på hele denne sag. Netop fordi andre med fru Pia Gjellerup drager en parallel, er det vigtigt, at der ikke hersker den ringeste tvivl om Statsskattedirektoratets bogføringsprincipper. De initiativer, jeg allerede har iværksat, vil sikre, at der ikke sker gentagelser.

Pia Gjellerup (S):

Jeg skal takke skatteministeren for besvarelsen, og jeg er da glad for, at skatteministeren er enig i den kritik, der er rejst fra Rigsrevisionens side over for det, der er foregået med det, vi har kaldt »omposterings« og andre har kaldt »kreativ bogføring«.

Jeg kan forstå, at skatteministeren synes, det er et søgt spørgsmål, og dertil må jeg sige, at det jo ikke er et spørgsmål, som alene er udsprunget af socialdemokraters hoveder; som det har kunnet ses, er det et spørgsmål, som mange har interesseret sig for, netop som også skattemini-

[Pia Gjellerup]

steren siger: Når man forlanger, at andre skal holde orden i deres hus, må de, der forlanger det, også holde orden i deres eget hus. Det kan jeg næsten ikke sige anderledes, og jeg vil gerne høre, om skatteministeren ikke er enig i, at det er logisk at foretage den sammenligning trods alt.

Endelig vil jeg citere Jyllands-Postens leder i går, den 20. februar, hvor man under overskriften »Lige for loven« skriver på en måde, jeg ikke ville kunne udtrykke klarere:

»Nok handler det om statsbudgettet, der i forvejen er underlagt særlige regnskabsmæssige principper og derfor ikke umiddelbart kan sammenlignes med private regnskaber, men det er ikke og kan aldrig blive en undskyldning i den aktuelle sag. Her er der tale om et ganske almindeligt lovbrud.«

Jeg vil gerne spørge ministeren, om han ikke finder, at der er en vis logisk sammenhæng i at spørge, om man kunne anvende lignende posteringsprincipper inden for det private erhvervsliv og dér undgå at blive draget til ansvar.

Hvad angår ansvaret, vil jeg gerne spørge, hvordan det er blevet gjort gældende. Og jeg vil også gerne spørge, hvordan de initiativer, som ministeren siger han har taget på baggrund af oplysninger, han har fået i november måned, har ytret sig i forhold til ansøgninger vedrørende 1989, hvor vi efter de oplysninger, vi er kommet i besiddelse af siden, har fået at vide, at der også er foretaget omposteringer fra 1990 til 1989 på 35 mio. kr.

Lykketoft (S):

Nu sagde skatteministeren jo i sin besvarelse til fru Pia Gjellerup meget klart, at han ikke havde været bekendt med det, der spørges om. I den anledning vil jeg gerne bare for en ordens skyld spørge skatteministeren, om det ikke er rigtigt forstået, at der igennem hele 1989 har eksisteret en koncernledelse under ministerens egen siden-for-bordenden i ministeriet, og om ministeren kan afkræfte, at disse omposteringer på noget tidspunkt har været drøftet i denne koncernledelse.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Først til fru Pia Gjellerup. Fru Pia Gjellerup spørger, hvilke skridt der er taget for at gøre ansvar gældende. Jeg har prioriteret opgaven så-

dan, at der, straks da jeg blev gjort bekendt med Rigsrevisionens udkast til beretning i november måned 1989, blev taget initiativer, der var fremadrettede, for at forhindre, at gentagelser sker. Nu foreligger Rigsrevisionens endelige beretning, hvor Rigsrevisionen har kritiseret de pågældende dispositioner. Herefter er det mit politiske ansvar at tage stilling til, om der skal gøres ansvar gældende. Men før jeg kan træffe den beslutning, er jeg nødt til at iværksætte undersøgelser af, hvorledes de pågældende omposteringer har kunnet finde sted.

Fru Pia Gjellerup stiller det spørgsmål, om der er foretaget lignende omposteringer fra 1989 til 1990. Det, fru Pia Gjellerup dér sigter til, må være en oplysning, jeg selv har givet i Folketingets Finansudvalg. I slutningen af 1989 blev jeg gjort bekendt med en kontrakt med Datacentralen; den blev præsenteret for mig udarbejdet efter et betalingsprincip, som ikke var i strid med de bevillingsretlige regler, og på det grundlag blev aktstykket til Finansudvalget udarbejdet.

Da jeg blev gjort bekendt med Rigsrevisionens kritik af 1988-omposteringserne, fandt jeg imidlertid anledning til at bede et privat revisionsfirma særskilt undersøge denne kontrakt mellem Statsskattedirektoratet og Datacentralen. Den er omtalt i den revisionsrapport, der er sendt til Finansudvalget, på s. 25, og heraf fremgår, at det private revisionsfirma på grundlag af læsning af kontrakten ikke har fundet mulighed for at fastslå, hvornår levering af ydelser er sket, og hvornår betaling derfor skulle finde sted. Det har jeg særskilt oplyst Finansudvalget om, og dette er baggrunden for, at jeg nu har pålagt Told- og Skattestyrelsen at foretage genforhandling af samtlige edb-kontrakter mellem Statsministeriet og edb-leverandører for at sikre krystalklarhed med hensyn til leverings- og betalingsprincipper.

Pia Gjellerup (S):

Finder ministeren det tilfredsstillende, at han ikke har haft kendskab til de omposteringer, der har været gennemført, og har ministeren gjort sig overvejelser om, hvad motivet for disse omposteringer har været? I den forbindelse vil jeg gerne spørge, dels hvad der er ministerens gæt på motiver, dels om motivet skal søges i det bilag, vi også har fået via Finansudvalget, nemlig denne revisionsrapport, hvoraf

[Pia Gjellerup]

det af et dokument afsendt fra Skatte- og Afgiftsstyrelsen til skatteministeren, dateret den 16. oktober 1989, bl.a. fremgår:

»Da Skatte- og Afgiftsstyrelsen arbejder ud fra den klare forudsætning, at en aktstykkeløsning er uholdbar for ministeren, anmodes om ministerens tilslutning til . . . « osv.

Er det motivet for, at man som embedsmænd efter ministerens mening har handlet, sådan som det efter Rigsrevisionens rapport er blevet angivet, i strid med reglerne?

Ole Espersen (S):

Ministeren har gentagne gange sagt, at ministeren først i november 1989 blev bekendt med Rigsrevisionens udkast til rapport. Jeg vil gerne for en sikkerheds skyld spørge, hvornår ministeren blev bekendt med selve problemets eksistens, altså omposteringsernes karakter.

Det andet spørgsmål, jeg gerne vil stille, beror på en undren over, at ministeren siger, at han nu, hvor den endelige rapport fra Rigsrevisionen foreligger, har fundet anledning til at foretage undersøgelser af, hvorfor det er gået, som det er gået. Var der noget som helst til hinder for, at ministeren allerede i november eller måske tidligere, hvis ministeren tidligere havde kendskab til sagen, iværksatte disse undersøgelser? Var der nogen i november, der bestred, at der var begået fejl, eller hvorfor har ministeren ventet mange måneder med overhovedet at få undersøgt, hvordan så grove og helt »uforståelige fejl« kan begås?

Lykketoft (S):

Ministeren undlod at svare på mit spørgsmål fra før. Jeg ved ikke, om det var, fordi det var uklart. Så vil jeg gerne præcisere det.

Det er jo ministeren, der har det øverste ansvar for de dispositioner, der foretages i Skatteministeriet. Jeg forstår, der eksisterer en koncernledelse med ministeren selv for bordenden, i hvert fald som princip. Jeg ved ikke, om ministeren har deltaget i alle møder i koncernledelsen, men uanset om det har været tilfældet, må ministeren være ansvarlig for de beslutninger, der bliver truffet i denne koncernledelse. Og det, jeg spurgte ministeren om, var: Kan ministeren afkræfte, at disse dispositioner, som bliver kritiseret her i dag, har været drøftet i den pågældende koncernledelse?

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Kun manglende tid afskar mig fra at svare på hr. Lykketofts spørgsmål tidligere. Jeg vil gerne til hr. Lykketoft sige, at det er klart, at det politiske ansvar ligger hos ministeren, og det er ministerens opgave at iværksætte initiativer, så snart ministeren bliver gjort bekendt med, at der er forhold, som er kritisable.

Hr. Lykketoft spørger, om disse forhold har været drøftet i den såkaldte koncernledelse. Denne koncernledelse, i hvis møder jeg deltager, er et forum, hvor der drøftes overordnede principper for Skatteministeriets virksomhed. Bogholderiet sorterer ikke under koncernledelsen.

Fru Pia Gjellerup spørger, om jeg finder den mangelfulde orientering tilfredsstillende. Svaret er selsagt, at jeg finder den stærkt utilfredsstillende, og der er nu truffet foranstaltninger til at forebygge, at noget lignende opstår i fremtiden.

Fru Pia Gjellerup spørger, om jeg kan gisne om motiverne til de pågældende omposteringer. Det tør jeg ikke begive mig ind i. Fru Pia Gjellerup spørger særskilt, om der kan være en sammenhæng mellem disse omposteringer og de synspunkter, der kommer til udtryk i en række akter i sagen, nemlig at jeg ikke skulle bryde mig om en aktstykkeløsning.

Til det kan jeg kun sige, at det nok har været velkendt for alle, at jeg som minister selsagt ikke brød mig om at skulle søge bevilling til afholdelse af merudgifter, der ligger ud over de bevillinger, der på forhånd var givet, men jeg tør ikke gisne om, hvad motivet har været til de pågældende omposteringer.

Hr. Ole Espersen spørger, hvorfor jeg ikke allerede i november måned, da jeg blev gjort bekendt med Rigsrevisionens udkast til beretning, kunne tage skridt til at søge ansvar placeret. Jeg vil gerne understrege, at selve problemets eksistens også først blev bekendt for mig i forbindelse med præsentationen af Rigsrevisionens udkast til beretning, men jeg fandt det ikke korrekt at tage det skridt at undersøge ansvarsplacering på et tidspunkt, hvor der endnu kun var tale om et udkast til beretning, som det daværende statsskattedirektorat skulle have lejlighed til at udtale sig om. Statsskattedirektoratet havde nemlig sine egne synspunkter om det, der var foregået, og på det grundlag fandt jeg at måtte afvente Rigsrevisionens endelige beretning, før jeg tog dette skridt.

[Skatteministeren]

Jeg synes, det var rigtigt at prioritere opgaven sådan, at det, der først og fremmest var fornødent, var det fremadrettede.

Pia Gjellerup (S):

Når jeg spurgte om motiverne og fik et svar, som jeg egentlig nok havde ventet, nemlig at ministeren ikke ville gisne om det, kunne det give det indtryk, at den helt klare forudsætning, man har arbejdet under i Skatte- og Afgiftsstyrelsen, og som man har skrevet til ministeren, er en arbejdshypotese, som i den grad har presset kreativiteten frem.

I øvrigt vil jeg gerne spørge ministeren, om det ikke er rimeligt at overveje motiver, når der bliver begået forhold, som det bliver påpeget bagefter er i strid med enhver regel om sådanne forhold. Når det drejer sig om spørgsmål af denne karakter uden for huset i lignende sammenhænge, vil man vel netop interessere sig for, hvad der er baggrunden for, at man har lavet sådanne omposteringer.

Ole Espersen (S):

Ministeren præciserede med rette, at det politiske ansvar naturligvis påhviler ham. Og på den baggrund synes jeg, det er overordentlig overraskende, at en så klar overtrædelse af reglerne i forhold til det Folketing, som ministeren tjener, nemlig den overtrædelse, der var tale om ved omposteringen og afholdelsen af ubevilgede udgifter, ikke får ministeren til allerede i november i hvert fald at reagere med et krav om en undersøgelse og en forklaring. Det er dog ministerens væsentligste opgave at sørge for, at de udgifter, der afholdes, er hjemlede, og at der ikke foregår ureglementerede retsstridige omposteringer.

Jeg forstår, at ministeren her har været meget tålmodig og har sagt: Lad os nu vente 3-4 måneder og se på den endelige rapport. Det, der er sket i ministeriet, har jo ikke noget som helst at gøre med den endelige rapport; det er ministerens eget politiske ansvar. Og jeg vil gerne gentage spørgsmålet: Hvorfor har iværksættelsen af en undersøgelse skullet vente 3-4 måneder?

I øvrigt fik jeg ikke svar på mit spørgsmål om, hvornår ministeren rent faktisk blev bekendt med denne sag, ikke blot med Rigsrevisionens udkast til rapport. Hvornår blev ministeren bekendt med selve omposteringens eksistens? Var det ikke før november 1989?

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Fru Pia Gjellerup siger, at det må være naturligt for en minister at interessere sig for, hvad der er baggrunden for det, der er sket. Det er jeg enig i, og det har jeg også bekræftet. Jeg har blot grebet opgaven sådan an, at det først fornødne var at sikre det fremadrettede, at gentagelser ikke opstår; dernæst går jeg i gang med at undersøge, hvad der er baggrunden.

Det fører mig frem til et svar på hr. Ole Espersens spørgsmål. Det er jo ikke sådan, at jeg har afventet, at jeg fik en forklaring. Statsskattedirektoratet har haft lejlighed til at udtale sig om udkastet til Rigsrevisionens beretning. Denne udtalelse skulle Rigsrevisionen selvsagt have lejlighed til at vurdere som et partsindlæg, før Rigsrevisionen gjorde sin beretning færdig. Det må også være min pligt som minister at lade den, der bliver kritiseret, komme til orde og give udtryk for sit synspunkt. Da jeg så den 13. februar 1990 blev gjort bekendt med Rigsrevisionens endelige beretning og den kritik og karakteren af kritikken, der er indeholdt i Rigsrevisionens egen beretning, måtte jeg gå i gang med også at undersøge, hvorledes det kunne ske.

Sluttelig skal jeg gentage, hvad jeg allerede har svaret hr. Ole Espersen, nemlig at jeg blev bekendt med selve sagens eksistens i forbindelse med forelæggelsen af Rigsrevisionens udkast til beretning.

Ole Espersen (S):

Jeg forstod, at ministeren har tøvet, fordi han ville lade den kritiserede part, eller angrebne part, få lejlighed til at give udtryk for sit synspunkt.

Men så kan det jo ikke være svært at svare på fru Pia Gjellerups spørgsmål om, hvad motiverne har været, for det må fremgå af akterne, når den angrebne, kritiserede part har haft lejlighed til at forklare sig, og derved, må vi gå ud fra, givet udtryk for motiverne for de forkerte posteringer.

Pia Gjellerup (S):

Kan ministeren bekræfte, at hvis det havde været en sag i det private erhvervsliv mellem en erhvervsvirksomhed og Skatteministeriet, hvor man havde foretaget disse omposteringer og man fra skattemyndighedernes side havde haft mulighed for at konstatere, at der rent faktisk

[Pia Gjellerup]

var foregået fejlagtige posteringer, at man i tilfælde af, at erhvervsvirksomheden omgående ved sagens indledning indrømmer, at der er et problem, så vil kunne afslutte sagen uden behandling ved retten? Det er – for at inspirere skatteministeren – skattekontrollovens § 20, jeg spørger til.

Og dernæst: Mener ministeren ikke, at det på den baggrund var meget uhensigtsmæssigt at lade månederne gå, før man fra ministerens side orienterede Finansudvalg og Folketing og i den forbindelse krøb til bekendelse?

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Jeg vil gerne sige til fru Pia Gjellerup, at Folketingets Finansudvalg er blevet orienteret løbende og prompte af mig, hver gang der har foreligget noget nyt i denne sag.

Til hr. Ole Espersen skal jeg gerne referere, hvad Statsskattedirektoratet har sagt som svar på Rigsrevisionens kritik. Statsskattedirektoratet har sagt, at man handlede korrekt ved at henføre disse udgifter til 1989, hvor nogle afprøvninger af det komplicerede udstyr blev afsluttet. Der har således, ifølge Statsskattedirektoratet, ikke med denne postering været tale om et bevidst forsøg på at skjule et overforbrug. Altså dette er Statsskattedirektoratets synspunkt.

Det, jeg kan konstatere, er, at Rigsrevisionen er uenig. Jeg har så som den politisk ansvarlige erklæret mig fuldstændig enig i Rigsrevisionens kritik og sagt, at der ikke må herske den mindste usikkerhed om bogføringsprincipperne i Statsskattedirektoratet, og derfor har jeg prompte iværksat en række initiativer.

Formanden:

Fru Pia Gjellerup for et sidste tillægsspørgsmål.

Pia Gjellerup (S):

Ja, det skal så være kort: Hvornår orienterede skatteministeren Finansudvalget om, at der var en høj grad af usikkerhed om periodiseringerne på Skatteministeriets budget?

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Det har jeg orienteret Finansudvalget om, i samme øjeblik det var klart, at sådan lå det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 532

5) Til *skatteministeren* af:

Pia Gjellerup (S):

»Vil skatteministeren oplyse, hvilke forhold der lå til grund for, at merudgifter i 1988 på i alt 21,8 mio. kr. ikke blev forelagt i ansøgning til Finansudvalget, jf. aktstykke nr. 70 af 15. november 1988, hvor skatteministeren anmodede om Finansudvalgets tilslutning til allerede i 1988 at anvende andre 10,5 mio. kr. af den forudsatte 1989-bevilling, og kan den manglende ansøgning anses som et forsøg på at vildlede Finansudvalget?«

Skriftlig begrundelse

Rigsrevisionen har den opfattelse, at Skatteministeriets merforbrug i 1988 var af en sådan størrelsesorden, at det kunne have været forudset ved udarbejdelsen af det nævnte aktstykke, der i vidt omfang angik udgifter til samme formål, som var årsag til det yderligere merforbrug, der gennem fejlagtig periodisering og regnskabsmæssige omposteringer blev skjult.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Jeg vil gerne gentage, da dette spørgsmål jo også drejer sig om omposteringerne, at jeg er enig i Rigsrevisionens kritik af de dispositioner, der har fundet sted, og jeg vil gerne afvise det, der siges i begrundelsen for fru Pia Gjellerups spørgsmål, at der skulle være tale om forsøg på at vildlede Finansudvalget.

Det umiddelbare svar på, hvorfor merudgifterne ikke var medtaget i aktstykket til Finansudvalget i slutningen af 1988, er, at Statsskattedirektoratet tilsyneladende ikke havde tilstrækkeligt overblik over udgifterne i den resterende del af 1988, da aktstykket i midten af november blev sendt til Finansudvalget, for havde et sådant fuldstændigt overblik eksisteret, havde de pågældende udgifter selvsagt været medtaget i aktstykket.

Told- og Skattestyrelsens begrundelse for denne budgetoverskridelse har over for Rigsrevisionen været, at det på edb-området er vanskeligt at skønne over udgifterne. Og selv om det nok må medgives, at det kan være relativt vanskeligt at budgettere skatteområdets edb-udgifter, hvor der pludselig kommer uforudsete ting, så må jeg klart sige fra over for den regn-

[Skatteministeren]

skabsførelse, som det tidligere Statsskattedirektorat har foretaget i dette tilfælde.

Det er baggrunden for, at jeg allerede har iværksat en række initiativer: For det første har jeg bedt om, at samtlige Skatteministeriets edb-kontrakter bliver genforhandlet med henblik på at skabe fuldstændig klarhed over leveringsbetingelser og betalingsprincipper. For det andet vil der i den nydannede Told- og Skattestyrelse blive opbygget en meget stærk økonomienhed til at styre Skatteministeriets økonomi. Og endelig for det tredje har jeg, som det allerede er fremgået, bedt et privat revisionsfirma kulegrave Skatteministeriets økonomi for året 1989.

Med disse initiativer vil det blive sikret, at gentagelser ikke sker.

Pia Gjellerup (S):

Jeg kan jo få lejlighed til at stille det spørgsmål, der burde være stillet under det foregående spørgsmål, hvor ministeren svarede, at han orienterede Finansudvalget og Folketinget, så snart sagen forelå klar. Og dér vil jeg så spørge: Hvornår var det? Jeg vil forvente, at ministeren svarer med et tidspunkt.

Så skal jeg for god ordens skyld komme med en korrektion. Det står ikke i den skriftlige begrundelse, at der er gjort forsøg på at vildlede Finansudvalget. Det er stillet som et spørgsmål til skatteministeren, om de oplysninger, som er givet Finansudvalget, og som vi har kunnet se i Rigsrevisionens beretning, ikke har været fyldestgørende for beskrivelsen af den budgetmæssige situation i Skatteministeriet på det pågældende tidspunkt, og om det ikke er en vildledning af Finansudvalget.

Jeg kan godt udbygge spørgsmålet med at spørge, om ministeren finder det tilfredsstillende for Finansudvalget og for Folketinget at have et så mangelfuldt grundlag at træffe beslutninger på, ikke alene om aktstykkerne, men også om de bevillinger, som man skal udmåle for det kommende finansår. November måned har været nævnt nogle gange. Det er jo ikke ukendt, at finanslovene behandles til endelig vedtagelse i december måned, og det ville, også af hensyn til den behandling, være ganske hensigtsmæssigt – og det vil jeg spørge om skatteministeren ikke er enig i – at Finansudvalg og Folketing på det tidspunkt er fuldt orienteret om, hvordan de budgetmæssige forhold er, så bevillingen kan blive lagt realistisk.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Jeg må igen på det kraftigste afvise, at der skulle være tale om vildledning af Finansudvalget. Det ligger tværtimod sådan, at Finansudvalget er blevet grundigt orienteret om samtlige forhold i den takt, hvori de har ligget klar.

Fru Pia Gjellerup spørger dernæst: Hvornår lå det klart, hvad Rigsrevisionens kritik gik ud på? Det gjorde det den 13. februar i år, og samme dag blev redegørelsen sendt til Folketingets Finansudvalg.

Jeg synes, fru Pia Gjellerup skulle tænke lidt over, hvordan proceduren egentlig er. I slutningen af november lå der et udkast til beretning fra Rigsrevisionen. Den kritiserede Statsskattedirektoratet. Herefter fik Statsskattedirektoratet lejlighed til ifølge den normale procedure at udtale sig om kritikken. Det vil sige, at Statsskattedirektoratet her fik lejlighed til at afvise kritikken, som Statsskattedirektoratet i parentes bemærket nemlig var uenig i. Man kunne ikke se væk fra – og det bør jeg som minister ikke gøre – at Rigsrevisionen ville tage Statsskattedirektoratets indvendinger til følge og afstå fra sin kritik. Den mulighed forelå i slutningen af november. Før kunne jeg som minister ikke vide det. Derfor burde jeg ikke reagere udadtil, før jeg kendte karakteren af Rigsrevisionens endelige beretning. Det gjorde jeg 13. februar, og straks blev Folketingets Finansudvalg orienteret. Det lå nemlig sådan, at Rigsrevisionen ikke tog hensyn til Statsskattedirektoratets indvendinger. Det har jeg taget til efterretning, og jeg har erklæret mig helt enig i Rigsrevisionens kritik.

Pia Gjellerup (S):

Jeg skal spørge skatteministeren, om han mener, at hans orientering til Finansudvalget og til Folketinget først skal komme på det tidspunkt, hvor Rigsrevisionen orienterer Finansudvalget og Folketinget.

Så skal jeg spørge, om det ikke er sådan, at Finansudvalget og Folketinget rent faktisk har været vildledt om de budgetmæssige forhold i Skatteministeriet, rent faktisk ikke har haft mulighed for at tage højde for beløb, der er blevet skubbet forud, rent faktisk ikke har kunnet have et rigtigt grundlag at lægge realistiske budgetter for Skatteministeriets område på, og om dette rent faktisk mangelfulde grundlag ikke er en ressortministers ansvar.

[Pia Gjellerup]

Så skal jeg endelig spørge, om ministeren selv finder, eller i november, da han fik forelagt udkastet til Rigsrevisionens beretning, fandt, at det kunne være tvivlsomt og i strid med periodiseringsreglerne, at man fra en del af ministeriets område havde anmodet edb-leverandører om udstedelse af kreditnotaer i forhold til regninger for ydelser, man havde fået leveret, regninger, man havde modtaget, at man dér anmoder om kreditnotaer med løfte om, at man så kan få betalt, hvad der svarer til disse kreditnotaer, i det nye finansår. Var skatteministeren i tvivl om, at der lå et problem i en sådan fremgangsmåde, da han blev præsenteret for problemet – som ministeren siger det – i november?

Ole Espersen (S):

Der er noget, der slet ikke hænger sammen i denne sag, synes jeg. Nu har ministeren forklaret om baggrunden for, at Finansudvalget først blev orienteret den 13. februar. Baggrunden var, at Rigsrevisionens endelige rapport først skulle være færdig, for det kunne jo være, sagde ministeren, at Rigsrevisionen ville give Statskattedirektoratet ret. Det var ministerens ord. Men hvorfor fandt ministeren så anledning til allerede i november at anse dette for en meget alvorlig sag og drage omsorg for, at gentagelser ikke ville ske, hvis det kunne forholde sig således, som ministeren nu har sagt, at det kunne være, at Statskattedirektoratet havde ret i sine formodninger?

Det kan aldrig være en forklaring på at undlade at orientere Finansudvalget, hvis man som ministeren mener, at der er sket noget alvorligt; så kan det ikke være en forklaring, at man skulle vente, til den endelige rapport forelå. Men mit spørgsmål er altså nu: Hvorfor gør ministeren meget – og det var i november – for at undgå, at gentagelser sker af noget, som måske er fuldstændig korrekt, således at der ikke ville være nogen grund til at forhindre, at gentagelser skulle ske?

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Fru Pia Gjellerup gentager spørgsmålet, om ikke det er rigtigt, at dette er ressortministerens ansvar. Lad mig derfor gentage: Jo, det er mit politiske ansvar.

Det er også derfor, at det er mig, der står frem og beklager sagen over for Folketinget. Jeg har

erklæret mig enig i Rigsrevisionens kritik, og jeg har prompte taget initiativer for at undgå, at gentagelser sker.

Jeg må afvise, at Finansudvalget skulle være vildledt, men det er korrekt, at da aktstykket blev udarbejdet i november 1988, burde selvfølgelig de beløb, vi her taler om, være lagt oven i aktstykket. Når det ikke skete, så var det, som jeg før sagde, fordi Statskattedirektoratet tilsyneladende på det tidspunkt ikke har haft totalt overblik over de samlede udgifter. Det er selvfølgelig beklageligt, og derfor opbygges der i den nye Told- og Skattestyrelse en stærkere økonomifunktion til at styre økonomien og til at sikre hurtig og ordentlig information.

Hr. Ole Espersen spørger, hvordan det kan gå til, at jeg allerede i november betragtede det som en alvorlig sag.

Jo, fordi uanset hvilken karakter Rigsrevisionens kritik ville få, hvis der kom en kritik, så er det min politiske opfattelse, at der må ikke herske den mindste tvivl om bogføringsprincipper i skattevæsenet, fordi vi stiller så store krav til private virksomheders bogføring. Og alene det, at der kunne rejses et spørgsmål om det, var nok for mig til at iværksætte en række initiativer.

Men det, som hr. Ole Espersen og fru Pia Gjellerup har spurgt om, er, hvorfor jeg så ikke allerede på det tidspunkt begyndte at interesse mig for, hvilke embedsmænd eller andre der måtte være ansvarlige for det her, og, ærligt talt, dér synes jeg altså, at man skylder dem, der bliver kritiseret, en ordentlig sagsgang, før en minister skrider til noget så drastisk, og da skylder man de pågældende at afvente Rigsrevisionens endelige beretning.

Pia Gjellerup (S):

Jeg kan forstå, at skatteministeren mener, at det er tilstrækkeligt og i orden for Finansudvalget og for Folketinget, at ministeren, når der foreligger en beretning fra Rigsrevisionen, først da orienterer om, at der er et problem, og først da erklærer sig enig i, at det er et problem.

Jeg vil gerne spørge skatteministeren, om han mener, at det er en ordentlig orientering i virkeligheden først at afvente, hvad vi – hvis vi foretager en sammenligning med, hvad der foregår uden for huset – kan kalde den endelige dom, før der tages initiativ til orientering af Folketing og Finansudvalg.

[Pia Gjellerup]

Så skal jeg spørge, hvornår de initiativer, som ministeren henviser til i forhold til undersøgelser af bogholderisituationen, blev taget. Blev de taget i umiddelbar forlængelse af, at ministeren havde fået kendskab til, som han oplyser, Rigsrevisionens beretningsudkast i november, eller var det afstedkommet af Finansudvalgets betæneligheder i forhold til behandlingen af aktstykke nr. 94 af 28. november 1989?

Jens Thoft (SF):

Jeg ved godt, at skatteministeren selv lægger op til øretæverne.

Jeg kan heller ikke unddrage mig at sidde og fryde mig lidt over de øretæver, han får, men der må dog være en grænse. Min retfærdighedssans tilsiger mig, at nu må dette stormløb stoppe.

Jeg er ked af, at hr. Ole Espersen og fru Pia Gjellerup ikke har læst den øvrige del af Rigsrevisionens rapport, for ministeren er direkte og personligt ansvarlig for at ødelægge skattesystemet, og det vil jeg gerne klynge ham op på, men ministeren er her ikke direkte og personligt ansvarlig.

Hvis fru Pia Gjellerup læste på side 178, ville hun se, at forsvarministerens evne til kreativ bogføring resulterer i et beløb, der er langt større end skatteministerens. Hvis fru Pia Gjellerup læser på side 289, vil hun se, at infrastrukturprogrammer for 1952-69 ikke er revideret. Fru Pia Gjellerup ved ikke, om disse penge er endt hos en eller anden mafiaboss på Sicilien, men vi ved dog, at skatteministeren ikke selv er rendt med de penge, der her er tale om.

Jeg synes altså, at jeg vil spørge ministeren til sidst: Finder ministeren ikke, at hans kollega forsvarministerens brøde er langt værre, når han omposterer uden om Finansudvalget for langt større summer end den dér kreative bogføring, som er foregået i Skatteministeriet, og som man formentlig har lært hos de mange erhvervsdrivende, som Skatteministeriet har så meget at gøre med?

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Fru Pia Gjellerup spørger, hvornår initiativerne blev taget. De er taget fra begyndelsen af december og i rask rækkefølge i løbet af december og januar, og Finansudvalget er blevet orienteret om samtlige de initiativer, der er taget.

Der er altså blevet reageret prompte, efter at oplysningerne forelå for mig.

Så skal jeg endelig sige til hr. Jens Thoft, at af grunde, der er let forståelige, har jeg været så optaget af at studere min egen del af Rigsrevisionens beretning, at jeg ikke har haft lejlighed til at læse de andre dele.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 533

6) Til *finansministeren* af:

Pia Gjellerup (S):

»Var de edb-udgifter m.v. på ca. 17 mio. kr., som blev afholdt af Skatteministeriet i 1988, men som ikke indgik i ansøgning til Finansudvalget om tillægsbevilling for 1988, men derimod blev »omposteret« til 1989, lovligt afholdt, og var finansministeren bekendt med skatteministerens dispositioner?»

Skriftlig begrundelse

Af det samlede merforbrug på Skatteministeriets konto for 1988 på 21,8 mio. kr. kan ca. 17 mio. kr. henføres til edb-udgifter. Ministeriets edb-udgifter blev behandlet i Finansudvalget på baggrund af aktstykke nr. 70 af 15. november 1988, uden at det blev oplyst, at der ud over ansøgningen om 10,5 mio. kr. lå yderligere udgifter på et tocifret millionbeløb, og uden at det blev oplyst, at der for disse udgiftsposter ville blive foretaget særskilte »omposteringer« mellem 1988 og 1989.

Finansministeren (Henning Dyremose):

Spørgeren nævner i sin begrundelse særskilte omposteringer mellem 1988 og 1989, og jeg har derfor fundet det relevant at finde frem til den paragraf i budgetvejledningen for 1989, som man må henholde sig til. Det er § 31, nr. 4, og det er 2. afsnit, og jeg citerer derfra:

»Hvis der ikke er tilvejebragt særlig hjemmel for forudbetaling eller betalingshenstand, bør det samtidig tilstræbes, at der ikke er væsentlige tidsmæssige forskydninger mellem afholdelsen af en udgift og dennes udbetaling og mellem oppebørslen af en indtægt og dennes indbetaling.«

Og citatet »oppebørslen« var korrekt.

[Finansministeren]

Hensigten med denne bestemmelse er at sikre, at afholdelse af en udgift og selve betalingen i videst muligt omfang sker uden tidsforskydning. Budgetvejledningen åbner således mulighed for, at der kan forekomme mindre tidsforskydninger mellem udgiftens afholdelse og betaling. Efter det for mig oplyste er det tvivlsomt, om transaktionerne i den konkrete sag fuldt ud er i overensstemmelse med budgetvejledningen.

Jeg skal i øvrigt oplyse, at Finansministeriet ikke har været bekendt med de foretagne transaktioner, ud over hvad der er fremgået af ansøgningen til Finansudvalget.

Pia Gjellerup (S):

Når finansministeren siger, at det over for ham er oplyst, at det er tvivlsomt, om de foretagne dispositioner er i overensstemmelse med de citerede regler fra budgetvejledningen, skal jeg spørge: Hvad er finansministerens egne overvejelser om det betimelige i – i forhold til budgetvejledningens regler – at anmode leverandører af edb-tjenesteydelser om at udstede kreditnotaer efterfølgende med henblik på, at man så i det nye finansår ville kunne få inddækket beløb svarende til disse kreditnotaer? Mener ministeren selv, at det er tvivlsomt, eller mener ministeren, at det utvivlsomt er et problem?

Så skal jeg spørge finansministeren, om han mener, at Finansudvalget og dermed også Folketinget har haft et veloplyst grundlag at træffe beslutninger på i forbindelse med finanslovvedtagelser, både vedrørende finanslovvedtagelser for 1989 og for 1990, når man umiddelbart forud for vedtagelserne, umiddelbart forud for behandling af ændringsforslag til finansloven, har haft aktstykker i Finansudvalget om Skatteministeriets budget, som har været mangelfulde og det i beløbsstørrelsesordener på 20 mio. kr. det ene år og 35 mio. kr. cirka det andet år. Mener finansministeren, at det er tilfredsstillende forhold, som Finansudvalg og Folketing har at arbejde under, når man ikke får tilstillet oplysninger fuldt ud og korrekt?

Ole Espersen (S):

Jeg blev ikke helt klar over det mere præcise indhold i finansministerens besvarelse. For Folketinget er budgetvejledningen selvfølgelig vejledende, men det er først og fremmest grundlovens principper, som vi og finansmini-

steren skal følge, og hvis jeg har forstået det rigtigt, så blev disse udgifter afholdt i 1988. Det kan de kun blive, hvis der har været hjemmel ifølge finanslov eller tillægsbevillingslov, anden bevillingslov eller et aktstykke.

Derfor er mit spørgsmål: Var der nogetsteds i disse bevillingslove eller i noget aktstykke hjemmel til at afholde udgifterne? I benægtende fald, er de så ikke blevet afholdt ulovligt?

Finansministeren (Henning Dyremose):

Først skal jeg sige til fru Pia Gjellerup, at hvad jeg selv mener, er i og for sig ikke så interessant, men for så vidt angår holdningen til den type transaktion, der har været tale om, kan jeg henholde mig til skatteministerens ganske klare bemærkninger under de to tidligere spørgsmål.

For så vidt angår oplysning af Folketinget skal der ikke herske tvivl om, at det er min mening, at Folketinget og Folketingets Finansudvalg skal have så korrekte og så fuldstændigt oplyste sager forelagt som vel muligt. Når der derfor af Rigsrevision og Statsrevisorerne bliver påpeget ting, som kan være tvivlsomme i forhold til bevillingsreglerne, er det opgaven at tage aktion, og jeg har forstået, at skatteministeren, straks efter at oplysningerne var bekendt, har taget aktion, og det kan jeg henholde mig til.

For så vidt angår hr. Ole Espersens spørgsmål, er det jo sådan, at der i budgetvejledningen er fastsat de bevillingsmæssige regler, der gælder for det statslige budget- og bevillingssystem. Hvorvidt reglerne i budgetvejledningen overtrædes, er det Rigsrevisionens og Statsrevisorernes opgave at vurdere.

Med hensyn til regeringens standpunkt til spørgsmålet må jeg i henhold til den gældende procedure henviser til det svar, som senere skal afgives til Statsrevisorerne.

Pia Gjellerup (S):

Når finansministeren henviser til de klare bemærkninger, som skatteministeren er fremkommet med under de foregående spørgsmål, skal jeg spørge, om finansministeren og regeringen henviser til det synspunkt, skatteministeren havde i november, da han anså sagen for at være en alvorlig sag, som behandledes internt i ministeriet, og som ikke blev videregivet i orienteringsform hverken til Finansudvalget

[Pia Gjellerup]

eller til Folketinget som sådan, eller om finansministeren henholder sig til skatteministerens bemærkninger om de foretagne dispositioner, bemærkningerne om, at man først i februar måned, da Rigsrevisionen i sin beretning gjorde opmærksom på, at der var forholdt i strid med reglerne. Var det først på det tidspunkt, finansministeren fandt at sagen var alvorlig?

Ole Espersen (S):

Jeg spurgte – og jeg vil gerne gentage spørgsmålet – ikke om indholdet af budgetvejledningen, som er en vejledning, der er udmærket, når man skal opstille budgetter, men om forholdet til den paragraf i grundloven, der jo er den allervigtigste lov for landets finansminister, nemlig den, der siger, at udgifter ikke må afholdes uden hjemmel i en bevillingslov eller i et aktstykke.

Derfor er mit spørgsmål på ny: Er det ikke sådan, at de her afholdte udgifter er afholdt uden hjemmel og derfor i strid med grundlovens påbud om, at der skal være hjemmel for afholdelse af udgifter?

Finansministeren (Henning Dyremose):

Som jeg sagde i mit svar, betragter jeg det som tvivlsomt, om transaktionerne i den konkrete sag fuldt ud er i overensstemmelse med budgetvejledningen, og budgetvejledningen er jo mit værktøj til at forvalte grundlovens bestemmelser.

Jeg sagde også i mit svar, at Finansministeriet har ikke været bekendt med de foretagne transaktioner udover, hvad der fremgår af ansøgningen til Finansudvalget, det beder jeg om at man holder fast i, og det er i øvrigt også begrundelsen for, at jeg til fru Pia Gjellerup må henvise til, at når jeg taler om skatteministerens klare bemærkninger, så er det de klare bemærkninger, der er faldet her i salen i dag for så vidt angår skatteministerens vurdering af de transaktioner, der er gennemført.

Pia Gjellerup (S):

Jeg skal spørge, om finansministeren har taget skridt til, at periodiseringsregler bliver gennemgået og indskærpet over for de enkelte ministerier også med hensyn til oplysningen over for Finansudvalg og Folketing, således at det i alle ministerier vil være muligt at vide, hvad der ville være korrekt at gå frem efter, og i hvilket

omfang man skal orientere Finansudvalg og Folketing, så vi generelt får klarlagt, at man ser så alvorligt på det, at man også iværksætter initiativer til, at det ikke gentager sig, heller ikke uden for Skatteministeriet.

Så vil jeg spørge om de klare bemærkninger igen. Er det bemærkninger, der knytter sig til, at det, først efter at Rigsrevisionens beretning er offentliggjort, at det først er på det tidspunkt, finansministeren bedømmer, at der har foreligget et problem? Kan finansministeren ikke forholde sig til, hvad finansministeren ville have ment om sagen, såfremt han havde været bekendt med den i november?

Ole Espersen (S):

Når man tænker på, med hvilken nidkærlighed man ellers ved tidligere lejligheder har forfulgt spørgsmålet om, hvorvidt der var fuld bevillingsmæssig dækning for selv småudgifters afholdelse, så overrasker det mig, at regeringens finansminister to gange her i Folketinget har nægtet at svare på, om grundlovens meget klare regler er fulgt i dette tilfælde.

Jeg vil gerne give finansministeren en tredje chance for at svare: Mener finansministeren, mener regeringen, at grundlovens bevillingsregler er fulgt i dette tilfælde?

Finansministeren (Henning Dyremose):

Jeg ønsker ikke at uddybe mit svar ud over det, jeg allerede har afgivet til hr. Ole Espersen.

Så vil jeg gerne sige til fru Pia Gjellerup, at når nu fru Pia Gjellerup spørger, om der er taget skridt til, at periodiseringsreglerne præciseres, så er der noget, jeg ikke helt forstår.

Jeg mener, at hele debatten indtil nu har drejet sig om, at de faktisk klare regler for periodisering ifølge spørgeren er overtrådt. I så fald er det vel ikke reglerne, der skal laves om, men praksis, og jeg har forstået, at skatteministeren er i gang med en aktion. Når den er gennemført, vil vi selvsagt overveje, om reglerne efter vores mening er tilstrækkeligt klare, eller om der er behov for supplerende regler. Men man skal passe på ikke at blande udmærkede regler sammen med spørgsmålet om deres overholdelse.

Pia Gjellerup (S):

Jeg kan forstå, at finansministeren ikke vil svare på hr. Ole Espersens spørgsmål, og jeg

[Pia Gjellerup]

kan forstå, at finansministeren vil misforstå, hvad jeg spørger om.

Jeg spørger, om finansministeren vil tage initiativ til at klargøre de regler, der er tale om, og indskærpe dem over for de øvrige ministerier, så det hverken i Skatteministeriet eller i andre ministerier vil være muligt at komme i en lignende situation som den, vi her har oplevet klarlagt af Rigsrevisionen. Der er en vis tvivl, men der er formentlig også noget i forbindelse med 1989-90 for et langt større beløb, hvor periodiseringsreglerne i Skatteministeriet også er blevet behandlet, uden at man præcist har vidst, hvordan man skulle gøre det korrekt.

Risgaard Knudsen (S):

Jeg tror ikke, hr. formand, at hr. Ole Espersen kan få ordet mere, jf. de gældende regler for spørgetiden, og derfor har jeg bedt om det.

Jeg synes, det er dybt chokerende, at regeringen, jf. finansministerens sidste svar, ikke er i stand til at svare bekræftende på spørgsmålet om, hvorvidt grundlovens bevillingsregler er efterlevet. For mig er det dybt chokerende, og jeg mener, det er første gang siden Estrups tid, at en regering ikke har været i stand til at svare bekræftende på et så klart formuleret spørgsmål.

Jeg vil alligevel gerne give statsministeren, som desværre ikke er til stede, en håndsrækning ved endnu en gang at stille spørgsmålet om, hvorvidt grundlovens bevillingsregler er efterlevet. Spørgsmålet skal altså besvares af finansministeren, men gentager finansministeren sit hidtidige negative svar, mener jeg, at der foreligger en meget alvorlig politisk situation også for statsministeren.

Finansministeren (Henning Dyremose):

Jeg synes, jeg har svaret på hr. Ole Espersens spørgsmål to gange. Jeg skal så bare for god ordens skyld sige, at regeringen og finansministeren selvsagt mener, at grundlovens bevillingsregler skal overholdes.

Jeg mener fortsat, at fru Pia Gjellerups spørgsmål indtil nu har drejet sig om, hvorvidt de gældende periodiseringsregler er overholdt. Det er en anden diskussion, om de gældende periodiseringsregler er gode nok, men indtil videre har jeg ikke set belæg for, at de ikke skulle være det. Hvis det i forbindelse med den ihærdige dyrkelse af denne sag – og måske af andre,

som hr. Jens Thoft var inde på – viser sig, at der er behov for at præcisere reglerne yderligere, vil vi selvsagt gøre det.

Risgaard Knudsen (S):

Nu forstår jeg på finansministerens sidste svar, at finansministeren og dermed regeringen er indstillet på, at grundlovens bevillingsregler skal efterleves. Det er blot ikke et svar på det, der blev spurgt om.

Det, der blev spurgt om, var: Er grundlovens bevillingsregler blevet efterlevet? Det har vi ikke fået svar på, og jeg beder endnu en gang finansministeren om et klart svar derpå. I modsat fald, hr. formand, må jeg gentage min hidtidige betragtning om, at jeg så mener, at der må foreligge en meget alvorlig politisk situation også for statsministeren.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Formanden:

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige svar på spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget:

Pelle Voigt: spm. nr. S 321

Gert Petersen: spm. nr. S 353

Jens Thoft: spm. nr. S 411 og 475

Helge Sander: spm. nr. S 427

Birte Weiss: spm. nr. S 428-430

Steenholdt: spm. nr. S 431

Tove Lindbo Larsen: spm. nr. 432 og 495

Lysholm Christensen: spm. nr. S 435

Leif Hermann: spm. nr. S 436 og 482

Stillinger: spm. nr. S 438

Ingrid Kjældgaard: spm. nr. 439

Tove Niemann: spm. nr. S 441-443

Behnke: spm. nr. S 444, 463 og 496

Søren B. Jørgensen: spm. nr. S 445 og 453

Jes Lunde: spm. nr. S 450

Riishøj: spm. nr. S 452

Pia Kjærsgaard: spm. nr. S 454-457 og 465

Inger Stilling Pedersen: spm. nr. S 460

Trøjborg: spm. nr. S 461

Erling Christensen: spm. nr. S 462

Hanne Thanning Jacobsen: spm. nr. 464

Hjortnæs: spm. nr. 470

Ebba Strange: spm. nr. S 471

[Formanden]

Kirsten Jacobsen: spm. nr. S 472
 Duetoft: spm. nr. S 473 og 474
 Henning Rasmussen: spm. nr. S 478 og 479
 Kofod-Svendsen: spm. nr. S 480, 481 og 492
 Annette Just: spm. nr. S 489
 Ingerlise Koefoed: spm. nr. S 498
 Grete Schødts: spm. nr. S 499

Spm. nr. S 321

Til *udenrigsministeren* (27/12 89) af:

Pelle Voigt (SF):

»Vil udenrigsministeren protestere over for de tyrkiske myndigheder mod lukningen af det kurdiske kulturtidsskrift Vatan Günesi og arrestationen og behandlingen af udgiverne, Rifat Sefali og Suhran Duran, chefredaktør Rifat Eroglu og fire andre medarbejdere ved bladet?«

Begrundelse

De pågældende har været i arrest siden den 5. december, og det kan frygtes, at flere af dem er underkastet tortur.

Svar (8/2 90):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

På baggrund af de oplysninger, Udenrigsministeriet har indhentet i sagen, kan det bekræftes, at de tyrkiske myndigheder har lukket det kurdiske kulturtidsskrift Vatan Günesi og fængslet tidsskriftets udgivere, Rifat Sefali og Suhran Duran, samt chefredaktør Rifat Eroglu og fire af hans medarbejdere. Der foreligger derimod intet oplyst om, at de pågældende har været underkastet tortur.

Sagen skal ses på baggrund af det i Tyrkiet gældende forbud mod udgivelse af kurdisksprogede tidsskrifter. De tyrkiske myndigheder anser udgivelsen af kurdiske tidsskrifter for en forbrydelse mod statens enhed, der er strafbar ifølge gældende lov.

Den tyrkiske regering er bekendt med den vægt, den danske regering lægger på overholdelsen af menneskerettighederne og herunder, at man respekterer det kurdiske mindretals rettigheder. Under mit besøg i Tyrkiet i marts 1989 og på ny under mine drøftelser med den tyrkiske udenrigsminister i New York i september 1989 understregede jeg således den betydning, vi fra dansk side tillægger menneskerettighederne.

Udenrigsministeriet vil gennem ambassaden i Ankara nøje følge den videre udvikling i sagen.

Spm. nr. S 353

Til *udenrigsministeren* (8/1 90) af:

Gert Petersen (SF):

»Vil udenrigsministeren udtale sig til støtte for den bulgarske regerings forslag om at sikre det tyrkiske mindretal fulde borgerrettigheder i overensstemmelse med princippet om menneskerettigheder samt eventuelt tage initiativ til, at udenrigsministrene i det europæiske politiske samarbejde udtaler sig til fordel for den bulgarske regerings forslag?«

Begrundelse

Den diskriminerende behandling af det tyrkiske mindretal i Bulgarien vakte med rette forfærdelse i omverdenen, fordi den var i strid med menneskerettighederne og indebar undertrykkelse af et stort antal mennesker.

Det er derfor yderst positivt, at den bulgarske regering den 30. december 1989 stillede forslag til nationalforsamlingen om »at fordømme alle handlinger, der krænker retten til frit at vælge navn og til fri religionsudøvelse såvel som enhver borgers ret til – samtidig med anerkendelse og brug af bulgarsk som statsprog – at bruge andre sprog i hverdagslivet og at følge sine egne skikke«, samt om at fjerne alle hindringer for udøvelse af disse rettigheder.

Man må med glæde notere, at den organiserede opposition i Bulgarien er enig med regeringen i dette forslag.

Desværre viser det sig imidlertid, at en betydelig del af den bulgarske befolkning vender sig imod forslaget med massedemonstrationer og strejker. Det er deres demokratiske ret. Men det, vi oplever, er, at en folkelig bevægelse vender sig imod fundamentale menneskerettigheder. Det er mindst lige så alvorligt, som når regeringer krænker disse rettigheder.

Det kan have positiv betydning for den interne debat i Bulgarien, at den bulgarske offentlighed erfarer, at lande med forankret demokrati er enige med den bulgarske regering om det principielle i dens forslag.

Svar (13/2 90):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Det bulgarske statsråd og det bulgarske ministerråd vedtog den 30. december 1989 en fælles beslutning, som bl.a. betegnede de siden 1984 trufne foranstaltninger til tvangsassimilering af det tyrkiske mindretal i Bulgarien som en alvorlig krænkelse af borgernes forfatningsmæssigt sikrede lighed og Bulgariens internationale forpligtelser på menneskerettighedsområdet. Beslutningen pålagde statens myndigheder at tage skridt til at standse alle krænkelse af borgernes ret til frit at vælge navn, religion og sprog samt til at opretholde deres skikke. Myndighederne skulle ligeledes sikre alle bulgarske borgeres mulighed for uden diskrimination at udøve deres rettigheder i henhold til forfatningen og lovgivningen.

Statsrådet og ministerrådet anbefalede, at nationalforsamlingen vedtog en resolution om disse emner og bidrog til at etablere en dialog med alle kredse i befolkningen. Desuden blev der appelleret til alle bulgarske borgere om ved ansvarsbevidsthed og social forståelse at medvirke til national enhed og forsoning.

I dagene umiddelbart efter lanceringen af den bulgarske regerings forsoningspolitik over for det tyrkiske mindretal reagerede dele af den bulgarske befolkning med demonstrationer og strejker. Situationen ser imidlertid nu ud til at være ændret væsentligt. Fem dages forhandlinger mellem myndighederne og repræsentanter for den organiserede opposition, for bulgarske »nationalister« og for det tyrkiske mindretal har således resulteret i enighed om en række forslag, som imødekommer mindretallets ønsker om udøvelse af menneske- og frihedsrettigheder. Forslagene blev den 15. januar 1990 tiltrådt af nationalforsamlingen, der senere ventes at vedtage den nødvendige følgelovgivning.

Regeringen finder, at den nye bulgarske statsledelses beslutninger er betydningsfulde skridt på vejen mod en anerkendelsesværdig forbedring af menneskerettighedssituationen for det tyrkiske mindretal i Bulgarien. Det er bemærkelsesværdigt, at den organiserede opposition i Bulgarien fra første færd har støttet regimet i denne sag, og det er tilfredsstillende, at der nu synes at være opnået national enighed om mindretallets fremtidige vilkår.

Under de nu foreliggende omstændigheder ser regeringen ikke behov for at forfølge sagen.

Spm. nr. S 411

Til *udenrigsministeren* (24/1 90) af:

Jens Thoft (SF):

»Kan udenrigsministeren oplyse, hvor mange dræbte der var den umiddelbare følge af omvæltningen i Rumænien, og hvor mange dræbte der var det umiddelbare resultat af USA's invasion i Panama?«

Begrundelse

Dræbte her og dræbte dér tæller øjensynlig ikke lige meget. Den rumænske regering har ifølge det franske nyhedsbureau AFP oplyst, at antallet af dræbte som følge af omvæltningen var i alt 740. Tallet er i skærende modstrid med de tilsyneladende voldsomt overdrevne oplysninger, udenrigsministeren tidligere har givet.

Samtidig vokser skønnet over antallet af dræbte som følge af USA's invasion i Panama fra dag til dag. Fra at være få hundrede har den tidligere amerikanske justitsminister Ramsay Clark nu anslået antallet af dræbte som følge af invasionen til »måske 7.000«. Rektor for universitetet i Panama, Cecilio Simon, har anslået antallet af *civile* dræbte til over 5.000.

Udenrigsministerens og for den sags skyld de danske massemediers yderst forskellige reaktion på disse krigshandlinger er ubehagelig at tænke på.

Svar (7/2 90):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Udenrigsministeriet er ikke i besiddelse af andre opgørelser over de dræbte i de to – i øvrigt vidt forskellige – tilfælde end de varierende oplysninger, der også er nået medierne. Netop derfor blev det i begge situationer fra dansk side stede understreget, at det var vanskeligt at skaffe sig fuld klarhed over forholdene.

Spm. nr. S 427

Til *sundhedsministeren* (26/1 90) af:

Helge Sander (V):

»Har ministeren planer om at skabe bedre forudsætninger inden for idrætten for at komme misbruget af ulovlige stimulanser til livs?«

[Helge Sander]

Begrundelse

Der er igennem adskillige år udfoldet bestræbelser af Dansk Idræts-Forbund og af Team Danmark for at bekæmpe misbrug af ulovlige stimulanser (doping) blandt idrætsfolk. Team Danmark foretager kontrol af de eliteidrætsudøvere, som oppebærer støtte fra eliteidrætsorganisationen. Dansk Idræts-Forbund foretager kontrol af idrætsudøvere under specialforbundene.

Efter de gældende danske regler er anvendelse af stimulanser i idrætsverdenen ikke strafbelagt som i nogle andre lande, hvor selve indtagelsen ligestilles med indtagelse af narkotika. Derimod kan anvendelsen rammes af sanktioner indført som reglementariske og disciplinære regler af idrætsorganisationerne (karantæne og andre sanktioner).

For to år siden lovede den daværende kulturminister i et svar til mig at tage emnet op med idrætsorganisationerne, sundhedsministeren, justitsministeren og toldvæsenet. Det er utvivlsomt også sket, men alting tyder på, at misbrug af ulovlige stimulanser stadig finder sted og endog i øget omfang trods alle bestræbelser på at bekæmpe det.

Svar (5/2 90):

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Det er allerede efter den gældende lovgivning ulovligt erhvervmæssigt at indføre og forhandle lægemidler uden Sundhedsstyrelsens tilladelse. Det følger af lægemiddellovens § 8. I august 1988 strammede Sundhedsstyrelsen endvidere bekendtgørelsen om privates import af lægemidler, således at det blev præciseret, at import af lægemidler kun kan foretages til kort tids personlig brug og kun til sygdomsforebyggelse eller -behandling. Bekendtgørelsen blev strammet netop for at præcisere, at indførsel af lægemidler bestemt til doping ikke er tilladt.

Herudover har man i Europarådsregi udarbejdet en antidopingkonvention. Efter Danmarks tiltrædelse heraf er man for tiden ved at etablere et samarbejde mellem idrætsorganisationerne og Rigshospitalet om laboratorieundersøgelser af dopingprøver.

Dopingproblemet vedrører forhold inden for især Justitsministeriets, Kulturministeriets og Sundhedsministeriets områder, ligesom spørgsmålet naturligvis berører idrættens orga-

nisationer. Disse myndigheder og organisationer har da også hidtil samarbejdet om en begrænsning af problemet.

Det er vurderingen, at brugen af ulovlige stimulanser på idrætsområdet er et yderst begrænset fænomen i Danmark. Det kendes kun på eliteidrættens niveau, hvor det endda synes at være begrænset til ganske få idrætsgrene og her yderligere til relativt få idrætsudøvere.

Man har hidtil været af den opfattelse, at indsatsen burde lægges dels på forebyggelse gennem oplysning fra de forskellige idrætsforbund, dels på forbundenes egen kontrol ved sportskonkurrencer, træningssteder m.v., suppleret med langvarige udelukkelse i de tilfælde, hvor ulovlig brug er konstateret.

Derimod har man ikke fundet det hensigtsmæssigt at indføre straffebestemmelser her i landet for så vidt angår sportsudøvere, der indtager dopingmidler. Det kan i den forbindelse anføres, at der ikke her i landet er praksis for at idømme fængselsstraf til personer, der bruger heroin, LSD, hash og lignende, men alene til personer, der sælger disse stoffer eller er i besiddelse af større mængder. Hertil kommer, at de mest benyttede dopingstoffer er anaboliske steroider, som er registrerede lægemidler, og det er efter gældende lovgivning fortsat tilladt en læge at ordinere disse lægemidler også til en sportsudøver, hvis det skønnes lægeligt indiceret.

Derimod kunne man overveje, om der var behov for en yderligere skærpelse af sanktionsmulighederne over for personer, der indfører og videresælger de ulovlige stimulanser. Jeg agter i første omgang at overveje dette spørgsmål sammen med kulturministeren og justitsministeren. Men det vil antagelig i de videre overvejelser være nødvendigt nærmere at få belyst dels problemets omfang, dels den aktuelle situation og håndteringen af problemet i andre lande.

Spm. nr. S 428 Til *arbejdsministeren* (26/1 90) af:**Birte Weiss (S):**

»Er der alvorlige ulykkestilfælde i Danmark (Arbejdstilsynets definition under kvote 2), som overhovedet ikke efterforskes af nogen myndighed?«

[Birte Weiss]

Begrundelse

Spørgsmålet stilles i fortsættelse af arbejdsministerens svar på spørgsmål nr. S 350.

Svar (12/2 90):

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Selv om Arbejdstilsynet undersøger mange af de alvorlige arbejdsulykker, vil der være ulykker (kvote 2, 82-85), som ikke bliver efterforsket af Arbejdstilsynet. Alvorlige ulykker behøver ikke altid at indebære en alvorlig overtrædelse af arbejdsmiljøloven, idet ulykkernes alvorlighed kan afhænge af et uheldigt samspil af forskellige faktorer. Desuden kan der forekomme ulykker, der medfører alvorlig skade, men som generelt er vanskelige at forebygge, f.eks. når en ansat saver sig i hånden med en håndsav eller ulykker som følge af fald på trapper.

Imidlertid finder jeg det væsentligt, at der skelnes mellem Arbejdstilsynets opgaver og virksomhedernes og sikkerhedsorganisationernes opgaver. Således har arbejdsgiveren pligt til at foranstalte undersøgelse m.v., hvis der opstår en arbejdsulykke eller et forgiftningstilfælde.

Virksomhedens sikkerhedsorganisation skal deltage i undersøgelsen og herunder søge at finde årsagen til ulykken og søge gennemført foranstaltninger, der kan hindre gentagelse. På de virksomheder, hvor der ikke er oprettet en sikkerhedsgruppe, skal arbejdsgiveren og medarbejderne foretage undersøgelsen.

Der burde således ikke forekomme ulykker, der ikke bliver undersøgt.

Spm. nr. S 429

Til *arbejdsministeren* (26/1 90) af:

Birte Weiss (S):

»Har en ulykkesramt (Arbejdstilsynets definition under kvote 2) retskrav på en efterforskning af enten politiet eller Arbejdstilsynet?«

Begrundelse

Spørgsmålet stilles i fortsættelse af arbejdsministerens svar på spørgsmål nr. S 350.

Svar (12/2 90):

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Som nævnt i mit svar af 22. januar 1990 på spørgsmål nr. 56 (alm. del - bilag 53) af 9. januar 1990 fra Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg om ulykkesundersøgelser har Arbejdstilsynet som kontrolmyndighed bl.a. pligt til at foretage nærmere undersøgelser, hvis der modtages klager og andre henvendelser om forhold, der må formodes at rumme arbejdsmiljømessige risici, eller hvis der på anden måde er begrundet mistanke herom. En arbejdsgivers anmeldelse af en arbejdsulykke anses ikke i sig selv for en henvendelse eller en klage. Om anmeldelsen giver anledning til undersøgelse af arbejdsulykken ved tilsynsbesøg, afgøres af kredsen ud fra en konkret vurdering og en prioritering i forhold til kredsens andre væsentlige arbejdsopgaver. Eksempler på, hvilke elementer der kan indgå i kredsens vurdering, er omtalt i mit svar af d.d. på spørgsmål nr. S 430 fra Birte Weiss (S).

Det kan tilføjes, at det bl.a. fremgår af Socialministeriets cirkulære af 19. august 1958 om samarbejde mellem politiet og Arbejdstilsynet, at politiet skal foretage anmeldelse til Arbejdstilsynet om forhold, der må antages at stride mod arbejdsmiljølovgivningen, og som måtte komme til politiets kendskab gennem klager eller ved undersøgelser af stedfundne ulykkestilfælde, brande, eksplosioner og lignende eller ved den almindelige patruljerende virksomhed.

Politiets anmeldelse skal ske til den lokale tilsynskreds ved fremsendelse af en genpart af den optagne politirapport eller - i tilfælde af øjeblikkelig fare - ved en telefonopringning.

Spm. nr. S 430

Til *arbejdsministeren* (26/1 90) af:

Birte Weiss (S):

»Efter hvilke kriterier afgøres det, om en efterforskning af ulykker (Arbejdstilsynets definition under kvote 2) kan anses for at være af særlig præventiv karakter?«

Begrundelse

Spørgsmålet er stillet i fortsættelse af arbejdsministerens svar på spørgsmål nr. S 350.

Svar (12/2 90):

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

[Arbejdsministeren]

Ulykker og forgiftningstilfælde skal anmeldes til Arbejdstilsynet, når de har medført uarbejdsdygtighed i én dag eller mere ud over tilskadekomstdagen, og når tilskadekomsten er sket under arbejdet for en arbejdsgiver. Anmeldelsen skal foretages af arbejdsgiveren på en særlig blanket. Når der indtræffer alvorlige ulykkestilfælde og forgiftninger, skal det lokale arbejdstilsyn tillige straks underrettes, f.eks. telefonisk. Anmeldelsen tilgår samtidig virksomheden, sikkerhedsorganisationen og den tilskadekomne, således at der på virksomheden kan foretages en undersøgelse med henblik på at hindre gentagelse.

Kravet om at imødegå risici af arbejdsmiljømæssig art påhviler således virksomhederne, ikke kun i situationer, hvor der har været tale om ulykker, men i alle situationer, hvor arbejdsforholdene skønnes ikke at være sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlige.

I Arbejdstilsynet foretages i hvert enkelt tilfælde en vurdering af, hvilken forebyggelseseffekt en nærmere undersøgelse af en anmeldt ulykke vil have. Vurderingen foretages ud fra tilsynskredsens kendskab til den enkelte virksomhed og ud fra beskrivelsen af hændelsesforløbet, som det fremgår af anmeldelsen. De kriterier, der anvendes, er baseret på den store erfaring, der er i tilsynskredsene om, hvad det er muligt at få gennemført af forebyggelse.

I den konkrete vurdering kan der således lægges vægt på kendskabet til, hvorledes sikkerhedsorganisationen/virksomheden håndterer ulykkesundersøgelser og gennemfører foranstaltninger for at undgå gentagelse. Ulykker på virksomheder, hvor kredsen er bekendt med, at disse rutiner fungerer dårligt, vil naturligt hyppigere blive udvalgt end ulykker, hvor kredsen er bekendt med, at disse rutiner fungerer godt.

Der kan være anmeldt ulykker, hvor kredsen er bekendt med, at der allerede er iværksat foranstaltninger, f.eks. ved tekniske hjælpemidler til imødegåelse af tilsvarende ulykker. Sådanne ulykker vil i højere grad ikke blive undersøgt.

Desuden vil ulykker på arbejdssteder, hvor kredsen er bekendt med, at virksomheden er nedlagt, normalt være vanskelige at rekonstruere forholdene omkring, hvorfor sådanne ulykker i højere grad ikke bliver undersøgt.

Desuden foretager kredsene en vurdering af den beskrivelse af hændelsesforløbet, der er på

anmeldelsesblanketten, og om anmeldelsesblanketten indeholder modstridende oplysninger. Sådanne kan give anledning til mistanke om alvorlige overtrædelser, og disse ulykker vil naturligt hyppigere blive udvalgt til undersøgelse. Beskrivelsen af hændelsesforløbet kan desuden danne grundlag for en vurdering af, om sikkerhedsforanstaltningerne har været i overensstemmelse med lovgivningen, og om sådanne forhold har givet anledning til ulykken.

De kriterier, der indgår i kredsenes vurdering af, hvilke ulykker der skal udtages til nærmere undersøgelse, kan ikke beskrives udtømmende. Dette er jo netop en del af baggrunden for, at udvælgelsen i højere grad er blevet overladt til de enkelte tilsynskredse, som ud fra en helhedsbetragtning og med baggrund i en bred arbejdsmiljømæssig viden kan foretage en konkret vurdering af den enkelte anmeldelse.

Spm. nr. S 431

Til *sundhedsministeren* (29/1 90) af:

Steenholdt (Grønl.):

»Vil ministeren som led i sine overvejelser med hensyn til en snarlig forbedring af lægesituationen i Grønland undersøge, hvorvidt og i bekræftende fald i hvilket omfang det offentlige kan gribe regulerende ind i den bestående overenskomst med læger i Grønland?«

Begrundelse

Jeg har med forundring konstateret, at den gældende lægeoverenskomst i Grønland indeholder betingelser, som kan være vanskelige at opfylde. Som eksempel kan nævnes, at det skulle være en betingelse for at blive ansat som læge i Grønland, at man får stillet mindst en 5-værelses-lejlighed til rådighed.

Jeg finder det ganske uacceptabelt, at urimelige organisationskrav skal virke hæmmende for ansættelse af læger i Grønland. Såfremt dette er tilfældet, anmoder jeg ministeren om at tage initiativ til, at der politisk gribes ind så hurtigt som muligt.

Svar (7/2 90):

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Tilkaldt arbejdskraft i Grønland får som hovedregel stillet bolig til rådighed. Det er et hjemmestyreanliggende at stille personaleboliger til rådighed for statens tilkaldte personale.

[Sundhedsministeren]

I henhold til den grønlandske lægeoverenskomst skal der stilles passende bolig til rådighed, og det skal i stillingsopslag angives, hvilken bestemt bolig der er knyttet til en ledig stilling. Det er således ikke efter overenskomsten en betingelse, at der stilles en 5-værelses-bolig til rådighed. Imidlertid kan man forvente, at Lægeforeningen vil markere et stillingsopslag samt fraråde sine medlemmer at søge stillingen, hvis den tilknyttede bolig ikke skønnes passende. Erfaringerne viser, at Lægeforeningen ved en passende bolig forstår:

- en god, stor bolig (min. ca. 100 m² med ca. 5 rum)
- rolige omgivelser
- tæt på sygehuset
- attraktive omgivelser

På grund af boligsituationen i Grønland er det ofte vanskeligt at opfylde disse krav. Konsekvensen har i flere tilfælde været, at man ikke har opslået ledige lægestillinger, fordi det ikke har været muligt at skaffe en bolig, der tilfredsstiller de stillede krav.

Der er behov for, at reglerne smidiggøres således, at ledige boliger ikke står og venter på, at en lægestilling bliver besat, og således, at de læger, der ønsker mindre bolig - f.eks. typisk vikarer - får en valgmulighed allerede i forbindelse med stillingsopslag/besættelse. Reglerne og praksis kan i realiteten kun ændres ad forhandlingsvejen. Sundhedsministeriet har direkte over for Lægeforeningen samt i forbindelse med de igangværende overenskomstforhandlinger mellem Det Offentlige Aftalenævn og Lægeforeningen stillet krav herom. Sundhedsministeriet er ikke overenskomstpарт.

Generelt gælder i øvrigt, at fastansatte tilkaldte læger i Grønland ikke vil acceptere en væsentlig ringere boligstandard end på andre lægelige arbejdsmarkeder, f.eks. i Danmark.

Spm. nr. S 432

Til *sundhedsministeren* (29/1 90) af:

Tove Lindbo Larsen (S):

»Vil ministeren forklare, hvorledes der er sammenhæng mellem ministerens forebyggelsespolitik og kulturministerens forslag om at ændre status for motion, yoga og afspænding fra undervisning til aktivitet i den nye fritidslov?«

Begrundelse

Sundhedsministeren er vidende om, at motion, kost og sundhed er vigtige elementer i en aktiv forebyggelsespolitik. Kulturministerens forslag om at betragte motionsgymnastik, yoga og afspænding som aktivitet frem for undervisning (af sparehensyn i staten) vil indebære, at der ikke ydes tilskud til lærerlønninger. Dette vil i praksis sige, at prisen for at deltage bliver urimeligt høj, formentlig en flerdobling. Ministeren undskylder sig med, at det kan kommunerne så selv kompensere for, men det er jo de samme kommuner, som regeringen i så høj grad rammer økonomisk på anden vis. Ca. 200.000 kvinder vil blive ramt af denne bestemmelse. Beklageligvis er mænd ikke nær så bevidste som kvinder om motions betydning for den almene sundhedstilstand.

I WHO's program Sundhed for alle år 2000 tillægges motionen særdeles stor betydning. Hvis man forventer, at kursisterne skulle søge over i idrætsforeningerne eller i de private klubber med sindrigt indrettede instrumenter til fremme af konditallet, er det en fejlurdering.

I øvrigt er der på oplysningsforbundenes kurser tale om deltagere, der tager personligt ansvar og initiativ, hvilket sundhedsministeren ellers plejer at lægge megen vægt på. Det synes, som om medlemmerne af den borgerlige regering ikke taler sammen eller i hvert fald ikke koordinerer deres politik.

Svar (7/2 90):

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Jeg er helt enig i, at det ud fra et forebyggelses synspunkt, særlig i forbindelse med forebyggelse af hjerte-kar-sygdomme, er meget vigtigt, at befolkningen dyrker motion.

Forebyggelsesrådets kampagne »Motion styrker livet - 4 timer om ugen« er netop igangsat for at leve op til intentionerne i regeringens forebyggelsesprogram om, at danskerne bør være mere fysisk aktive.

Kampagnens tema går ud på, at motion kan fås på mange forskellige måder: gennem den enkeltes dagligdags aktiviteter såsom at tage trappen, at slå græsplænen og at cykle eller løbe, men naturligvis også gennem mere organiserede sports- eller motionsaktiviteter som f.eks. gymnastik, fodbold og badminton.

[Sundhedsministeren]

At der nu sker en vis omlægning af gymnastik, afspænding og yoga i forbindelse med forslaget til lov om støtte til folkeoplysningen, kan derfor nok ikke anses for at være afgørende set i sammenhæng med befolkningens udøvelse af motion som helhed.

En overordentlig stor del af motioneringen i Danmark foregår således helt uden offentlig støtte og uden for både idrætsforeningernes og oplysningsforbundenes regi.

Hvad angår forholdet til kulturministerens lovforslag om støtte til folkeoplysning, finder jeg, at der er grund til at hæfte sig ved, dels at motionisterne kan få lokaler stillet til rådighed, uden at der er en lærer til stede og uden krav om medlemskab af en idrætsforening, dels at oplysningsforbundene stadig kan forestå motion, blot på samme tilskudsmæssige vilkår som andre, herunder foreningerne.

Men herudover åbner lovforslaget jo mulighed for, at den enkelte kommunalbestyrelse kan fravige bestemmelsen om, at motionsgymnastik, yoga og afspænding anses for aktiviteter. Netop denne mulighed for ved lokal beslutning at forbedre tilskudsmuligheden er væsentlig og vil efter min vurdering blive udnyttet mange steder.

Spm. nr. S 435

Til *kulturministeren* (30/1 90) af:

Lysholm Christensen (KRF):

»Ministeren bedes oplyse, hvor mange protestunderskrifter han har modtaget i anledning af, at Det Danske Filminstitut har bevilget støtte til en Jesusfilm instrueret af Jens Jørgen Thorsen; samtidig ønskes det oplyst, om underskrifterne fremtræder som spontane reaktioner eller som organiseret indsamlet.«

Begrundelse

På baggrund af Jens Jørgen Thorsens egne udtalelser om filmmanuskriptet og hans egen offentliggørelse af en del af det i Ekstra Bladet den 21. august 1989 har mange borgere opfattet det som værende i strid med straffelovens § 140 om forbud mod blasfemi.

Det har ført til, at mange kirker, menigheder og enkeltpersoner har indsamlet underskrifter for at protestere mod, at der er bevilget offentlig støtte til filmen.

Man kan eventuelt se, om underskrifterne er spontane reaktioner eller organiseret indsamlet ved at undersøge, på hvilke datoer de er modtaget i ministeriet.

Svar (7/2 90):

Kulturministeren (Ole Vig Jensen):

Ved en optælling den 1. februar 1990 var der tilgået Kulturministeriet henvendelser med ca. 8.000 underskrifter vedrørende Det Danske Filminstituts støtte til Jens Jørgen Thorsens filmprojekt. Heraf synes et flertal at være organiseret indsamlet.

Spm. nr. S 436

Til *justitsministeren* (30/1 90) af:

Leif Hermann (SF):

»Vil ministeren tage initiativ til, at der etableres lovregulering af adgangen til intern overvågning af ansatte og besøgende ved tv-overvågning eller ved anvendelse af datastyrede låsemekanismer, hvor åbningskoden er fingeraftryk eller datakort?«

Begrundelse

TV-A viste den 28. og 29. januar 1990 indslag, der dokumenterer, at installation af tv-overvågning af personale finder sted i visse virksomheder, samt at brugen af elektroniske identifikationskort og fingeraftryksidentifikation kan gennemføres med den virkning, at der kan tilvejebringes en fuldstændig fortegnelse over enkeltpersoners bevægelser.

Svar (7/2 90):

Justitsministeren (Engell):

Justitsministeriet har til brug ved besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Registertilsynet.

Registertilsynet har oplyst, at adgangskontrolsystemer, der er baseret på brug af datakort, og hvor der foretages en registrering af al anvendelse af det enkelte kort, herunder registrering af identifikationsoplysninger, vil være omfattet af registerlovgivningen.

Hvis systemet anvendes af private virksomheder, vil registreringens lovlighed afhænge af en vurdering af, hvorvidt registreringsbetingelsen i § 3, stk. 1, i lov om private registre m.v. er

[Justitsministeren]

opfyldt. Efter denne betemmelse må erhvervs-virksomheder m.v. kun foretage registrering af personoplysninger i det omfang, registreringen er et naturligt led i den normale drift af virksomheder m.v. af den pågældende art.

Registertilsynet har i en sag fra 1988 vedrørende et adgangskontrolsystem baseret på identifikation af fingeraftryk fundet, at systemet var omfattet af lov om private registre m.v., og at den påtænkte anvendelse ikke kunne antages at stride mod lovens § 3, stk. 1. Sagen er nærmere omtalt i Registertilsynets årsberetning 1988, side 57-58.

Jeg kan endvidere henvise til den daværende justitsministers besvarelse af spørgsmål nr. S 309 og 310, Folketingstidende 1988-89, forhandlingerne, sp. 4550 ff.

Med hensyn til spørgsmålet om tv-overvågninger har Registertilsynet oplyst, at brug af sædvanlige tv-overvågningssystemer som udgangspunkt ikke er omfattet af registerlovgivningen. Hvis der i forbindelse med tv-overvågningen løbende sker optagelse på videobånd og der i tilknytning hertil sker registrering af oplysninger, hvorved dele af videooptagelsen senere kan henføres til enkeltpersoner, vil registreringen dog efter omstændighederne kunne være omfattet af lov om private registre m.v.

Jeg kan herudover oplyse, at det følger af lov nr. 278 af 9. juni 1982 om forbud mod privates tv-overvågning m.v., at private, der foretager tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, ved skiltning eller på anden måde skal give oplysning herom.

Med hensyn til overvågning, som også berører de ansatte i en virksomhed, er det min opfattelse, at det er et spørgsmål, som navnlig må behandles og afgøres af arbejdsmarkedets parter. På den baggrund finder jeg ikke, at der i dag er behov for yderligere lovgivning på de områder, som spørgeren nævner.

Spm. nr. S 438

Til finansministeren (31/1 90) af:

Stillinger (SF):

»Kan ministeren forklare, hvorfor der er forskel på den pension, som udbetales til tjenestemænd, og den, der efter deres død udbetales til deres eventuelle enker, og hvad agter ministeren at gøre for at ændre denne forskel i beløbsstørrelsen?«

Svar (7/2 90):

Finansministeren (Henning Dyremose):

Den kendsgerning, at der er forskel mellem den pension, der udbetales til tjenestemænd, og den, der efter deres død udbetales til deres eventuelle enker (fra 1969 også til eventuelle enkemænd), har lange rødder tilbage i tiden.

Indtil 1851 blev pension til statsemployerede mænd bevilget som en nådessag. Pension til deres enker bevilgedes i starten kun i trangstillede og efterhånden mere almindeligt med 20 pct. af mandens pension. Ved pensionsloven af 1851 blev der givet kongelige embedsmænd og disses enker en lovmæssig ret til pension, hvor enkepensionen stadig udgjorde en mindre del af egenpensionen.

I dag udgør ægtefællepensionen mellem 70 og 80 pct. af egenpensionen uden samordningsfradrag.

Det forhold, at samordningsfradraget udgør samme kronebeløb for egen- og ægtefællepensionisten, betyder, at samordningsfradraget udgør en større procentdel af ægtefællepensionen end af tjenestemandens egenpension, men dette har sammenhæng med, at folkepensionens grundbeløb ydes med samme beløb til egen- og ægtefællepensionisten.

Til sammenligning kan oplyses, at ægtefællepensionen i kollektive pensionsordninger udgør maksimalt 60 pct. af egenpensionen.

Jeg finder ikke, at der er grundlag for at ændre på ægtefællepensionens størrelse.

Spm. nr. S 439

Til skatteministeren (31/1 90) af:

Ingrid Kjældgaard (FP):

»Kan ministeren oplyse, hvor stor en difference det vil betyde for statens provenu fra afgifter på biler, såfremt afgiftsniveauet bringes i overensstemmelse med de øvrige EF-landes niveau, samt hvordan betalingsbalancen vil påvirkes af en harmonisering af afgifterne på biler?«

Begrundelse

Skatteministeren har ved flere lejligheder givet udtryk for, at der i Danmark med hensyn til bestemte skatter og afgifter (specielt ved den progressive indkomstskat) eksisterer en såkaldt

[Ingrid Kjældgaard]

Laffereffekt, det vil sige, at når afgifts- og skatteudskrivningsprocenten overskrider et bestemt niveau, bliver provenuet derfra mindre.

Dette må logisk set også gøre sig gældende med den høje afgift, vi har på biler i Danmark. Nedsættes afgiftsniveauet, vil efterspørgslen efter biler forventes at stige, da flere vil få råd til at udskifte deres bil oftere, og provenuet derfra må ligeledes logisk forventes at stige, måske endda at blive større end det nuværende niveau.

Rimeligvis vil det ikke nødvendigvis forventes at påvirke betalingsbalancen i negativ henseende, da finansieringen af eventuelt hyppigere udskiftning af biler vil betyde, at der må gives afkald på andre luksusforbrugsgoder, hvor det må forventes, at en del af disse i forvejen medfører forringelser af betalingsbalancen.

Svar (7/2 90):

Skatteministeren (Thor Pedersen, fg):

Registreringsafgiften opkræves ikke i forbindelse med import af biler. Registreringsafgiften er derfor ikke omfattet af Kommissionens forslag om afgiftsharmonisering, idet den vil kunne opkræves, selv om grænsekontrollen fjernes.

Hvis man ser bort fra Grækenland, ligger den danske afgift på nye biler væsentligt over afgifterne i andre EF-lande. I Vesttyskland og Luxembourg er der således ikke afgifter ud over standardmomsen. I Italien, Belgien og Frankrig er der heller ikke særlige bilafgifter, men der betales en særlig høj moms af biler. I UK er afgiften ud over moms 10 pct. af engrosprisen. Endelig har Irland og Holland afgifter ud over moms på ca. 20-30 pct. af værdien.

Vægtes landene efter størrelse, er afgiftsniveauet ud over moms således henved 10 pct.

I Danmark betales der for personbiler 105 pct. af den afgiftspligtige værdi under 19.750 kr. og 180 pct. af resten. Den afgiftspligtige værdi er salgsprisen med moms, men uden registreringsafgift.

Bilsalget varierer voldsomt med konjunkturerne. I gennemsnit blev der i perioden 1985-89 solgt ca. 120.000 nye personbiler om året svarende til et provenu på ca. 12 mia. kr. i 1990-prisniveau. På finansloven for 1990 er provenuet skønnet til 10,5 mia. kr.

Ved uændret bilsalg og værdi uden afgift ville provenuet af registreringsafgiften således fal-

de til ca. ¾ mia. kr., hvis afgiften blev nedsat til 10 pct. af værdien. Ved så kraftige prisfald ville bilbestanden øges og levetiden falde. Det årlige bilsalg ville således stige især i de første år. Herudover måtte det forventes, at (import)prisen uden afgift ville stige. Det er meget vanskeligt at skønne over omfanget af det større bilsalg, men på længere sigt ville dette næppe bringe provenuet meget over 1 mia. kr. Netto ville provenutabet således blive på ca. 11 mia. kr. om året i et gennemsnitsår.

Ved en så kraftig nedsættelse af afgiften ville betalingsbalancen blive voldsomt forringet. Med forbehold for den usikkerhed, der er forbundet med at vurdere virkningerne af indgreb af en så betydelig størrelse, kan det skønnes, at betalingsbalanceforringelsen i de første år ville udgøre 5-10 mia. kr. årligt. På længere sigt ville betalingsbalanceforringelsen øges til omkring 15 mia. kr. årligt. Der er her medregnet den almindelige ekspansive effekt af afgiftsnedsættelser, større bilsalg, højere importpriser samt renterne af det akkumulerende underskud.

Spm. nr. S 441

Til *kommunikationsministeren* (31/1 90) af:

Tove Niemann (FP):

»Kan ministeren oplyse, om den nye arabisksprogede tv-station A-Sharg (orientalsk tv), der skal sende på kanal 28, skal finansieres helt eller delvis med offentlige midler?«

Begrundelse

Direktøren, Taleb Khallash, siger den 24. januar 1990 til dagbladet Politiken:

»Vi er finansieret ved reklamesalg og ved støtteaftaler med arabiske lande og forhåbentlig også danske myndigheder.«

Svar (9/2 90):

Kommunikationsministeren (Torben Rechen-dorff):

Ordningen for lokal fjernsynsvirksomhed er decentral. Tilladelse til lokal programvirksomhed udstedes af de lokale radio- og fjernsyns-nævn, der ligeledes fører tilsyn med, om den lokale radio- og fjernsynsvirksomhed foregår i overensstemmelse med loven om radio- og fjernsynsvirksomhed.

[Kommunikationsministeren]

Oplysninger vedrørende de enkelte tv-stationer befinder sig således lokalt i de enkelte nævn.

Jeg kan imidlertid oplyse, at der ikke eksisterer en central statslig støtteordning på lokal-tv-området. Der er dog principiel mulighed for, at der ydes kommunal støtte til lokal fjernsynsvirksomhed, men der foreligger, så vidt jeg er orienteret, på nuværende tidspunkt ikke ansøgning om kommunal støtte fra den pågældende tv-station.

Spm. nr. S 442

Til *sundhedsministeren* (31/1 90) af:

Tove Niemann (FP):

»Kan ministeren oplyse, hvilke initiativer ministeren agter at tage for at undgå, at det offentlige sygehussystem skal anvende dyrere behandlingsformer på grund af patienters eventuelle modstand mod »normale«, billige behandlingsformer?«

Begrundelse

Det forekommer, at patienter f.eks. på grund af religiøs overbevisning nægter at godtage almindelige behandlingsformer og derfor pålægger det offentlige sygehussystem at give dyrere alternative behandlinger. Som eksempel kan det nævnes, at det strider imod Jehovas Vidners medlemmers religiøse overbevisning at modtage blodtransfusioner.

I TV 2's regionalprogram fra Lorry blev der vist et eksempel på et medlem af Jehovas Vidner, der for at opnå den billigste og mest effektive behandling skulle have en blodtransfusion, hvilket hun nægtede på grund af sin religiøse overbevisning. Dette afstedkom, at det pågældende sygehus for at redde hendes liv måtte give hende en behandling, der varede seks uger i stedet for 3-4 dage.

Svar (6/2 90):

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Her i landet har vi et decentralt sygehussystem, hvor det er de enkelte amtskommuners opgave og ansvar at tilrettelægge de behandlingstilbud, som sygehussystemet stiller til rådighed for borgerne. Det er derfor også de enkelte amtskommuner, der lokalt må løse problemerne i de situationer, hvor en patient modsætter sig en gængs behandlingsform.

Jeg agter derfor ikke at tage noget initiativ på baggrund af spørgsmålet.

Spm. nr. S 443

Til *sundhedsministeren* (31/1 90) af:

Tove Niemann (FP):

»Ministeren bedes oplyse, hvad det koster det danske sygehussystem at give alternative behandlinger på grund af patienters modvilje mod at modtage almindelig behandling, samt i hvor mange tilfælde det er forekommet, at patienter har nægtet at modtage almindelig behandling på grund af religiøs overbevisning og lignende.«

Begrundelse

(Som til spm. nr. S 442).

Svar (6/2 90):

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Der findes ikke opgørelser, der kan anvendes til besvarelse af spørgsmålet.

Spm. nr. S 444

Til *kommunikationsministeren* (31/1 90) af:

Behnke (FP):

»Hvilke hindringer er der for, at TVR også formidler reklamer til lokal-tv?«

Begrundelse

Når et bureau eller en annoncør henvender sig til TVR for at få reklame i TV 2 eller TV 2-Regional, kunne det være en idé at tilbyde kunden også at få bragt reklame på en eller flere lokale tv-stationer.

TVR skal selvfølgelig tage sig betalt for serviceydelser i form af en fortjeneste på indgåede aftaler.

Det vil kunne bidrage positivt til økonomien i TVR, hvis ordningen køres professionelt.

Spørgsmålet er imidlertid, hvad der skal til – og om der er sympati for ideen – for at give TVR dette ekstra forretningsgrundlag.

Svar (7/2 90):

Kommunikationsministeren (Torben Rechen-dorff):

[Kommunikationsministeren]

I henhold til § 15 x i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 363 af 2. juni 1989, har TV 2 Reklame A/S (TVR) til opgave på forretningsmæssigt grundlag at formidle reklameindslag til TV 2.

Af § 15 k, stk. 3, fremgår det, at TVR ikke må påbegynde virksomhed, der ikke udtrykkeligt er henlagt til selskabet ifølge radio- og fjernsynsloven, uden at dette er godkendt af ministeren med tilslutning af et af Folketinget nedsat udvalg, dvs. Folketingets Kulturudvalg. Denne bestemmelse er parallel til en lignende bestemmelse vedrørende det statslige olie- og naturgasselskab DONG's aktiviteter og har til formål at sætte en grænse for de aktiviteter, disse selskaber ellers ville kunne udøve i henhold til den almindelige aktieselskabslovgivning.

Reklamer i lokal-tv har efter sagens natur til formål at bidrage til finansieringen af lokal-tv, og jeg ser ikke noget aktuelt grundlag for at etablere en ordning, hvor lokal-tv gennem TVR skal bidrage til finansieringen af TV 2, da lokal-tv-stationerne i forvejen har vanskeligt ved at opnå tilstrækkelige indtægter til opretholdelse af deres egen drift.

Spm. nr. S 445

Til *kommunikationsministeren* (1/2 90) af:

Søren B. Jørgensen (S):

»Kan ministeren bekræfte, at 200 ud af 600 omdelingsposthuse skal lukkes?«

Begrundelse

Ifølge Randers Amts Avis den 17. januar 1990 skal 200 ud af 600 omdelingsposthuse lukkes.

Svar (9/2 90):

Kommunikationsministeren (Torben Rechendorff):

Postvæsenet foretager for tiden et planlægningsarbejde, der har til formål at klarlægge mulighederne for en effektiviseret drift af posthuse.

Et af elementerne i dette arbejde er en omlægning af postvæsenets omdelingstjeneste med henblik på at tilpasse den interne behandling af postforsendelser ved at samle omdelingen ved et færre antal posthuse end i dag. Omlægningen til et færre antal posthuse vedrører

alene postvæsenets interne driftstilrettelæggelse og medfører derfor ikke lukning af de posthuse, hvorfra omdelingen eventuelt flyttes.

Da planlægningsarbejdet først forventes afsluttet ved udgangen af marts måned i år, er det endnu ikke muligt at sige, hvor mange omdelingsposthuse der vil blive berørt.

Spm. nr. S 450

Til *undervisnings- og forskningsministeren* (31/1 90) af:

Jes Lunde (SF):

»Kan ministeren oplyse om udviklingen i frafaldsprocenten på EG, ED- og HD-studierne opgjort ud fra, hvor mange der har betalt det indførte gebyr pr. 1. februar 1990 sammenlignet med antallet af tilmeldte studerende pr. 1. september 1989 – og tilsvarende antallet af tilmeldte studerende pr. 1. september 1988 – så der fås et billede af, hvilket ekstraordinært frafald der kan tilskrives indførelsen af brugerbetaling?«

Begrundelse

Spørgsmålet ligger i forlængelse af de mundtlige spørgsmål til finansministeren i folketingsalen den 31. januar 1990 og undervisnings- og forskningsministerens replik hertil.

Svar (8/2 90):

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Nej, jeg kan endnu ikke oplyse nogen præcise tal for tilmeldinger og frafald på de uddannelser, der pr. 1. januar 1990 er overgået til reglerne om åben uddannelse. De allerfleste steder er tilmeldingsfristen ikke udløbet, og ministeriet får først om en måneds tid de endelige tal.

På erhvervsuddannelsen kan det vise sig, at frafaldet bliver problematisk, og så må jeg tage uddannelsen op til ny vurdering. Men generelt anser jeg ikke et mindre frafald for at være unaturligt eller foruroligende, snarere udtryk for, hvad efterspørgslen egentlig er.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at ministeriet og HD/erhvervsproginstitutionerne vil gå sammen i en hurtigarbejdende arbejdsgruppe for at få fuld klarhed over økonomi og tekniske detaljer.

Spm. nr. S 452

Til *miljøministeren* (1/2 90) af:

Riishøj (SF):

»Vil ministeren tage initiativ til, at der igangsættes en selvstændig undersøgelse af sikkerheden omkring det atomkraftværk, der bygges i Polen nær Gdansk (Charnowicz), der ikke viger tilbage for de undersøgelser, der nu igangsættes i forbindelse med Greifswaldatomkraftværket i DDR, og agter ministeren i forhandlinger med de polske myndigheder at forlange, at bygningen af atomkraftværket tages op til nyvurdering?«

Begrundelse

I det nordlige Polen bygges under store protester et atomkraftværk nær byen Gdansk. Der er stillet store spørgsmål ved sikkerheden i og nødvendigheden af dette nye værk. Der er gigantiske muligheder for energibesparelser i Polen. Energiforbruget pr. produceret enhed er cirka dobbelt så stort som i Danmark.

Gennem spørgsmålet ønskes sikkerhed for, at Danmark internationalt og i forhandlinger med Polen betragter denne sag med dybeste alvor – ganske som sagen om det østtyske atomkraftværk i Greifswald – og at spørgsmålet om atomkraftværket kædes sammen med den fremtidige miljøstøtte til Polen.

Svar (14/2 90):

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Charnowicz i nærheden af Gdansk ligger ca. 190 km fra nærmeste danske område (Bornholm). Afstanden til Sjælland og omliggende øer er ca. 360 km. Ifølge de for Civilforsvarsstyrelsen foreliggende oplysninger skal atomkraftværket efter planerne omfatte 4 relativt små reaktorer.

Opførelsen af de to første enheder påbegyndtes i 1982. På grund af Polens svære økonomiske problemer er byggeriet imidlertid sat i stå. Færdiggørelsen af de to første enheder må derfor forventes forsinket. Det forlyder, at ca. 40 pct. af byggeriet er færdigt, og at omkring 70 pct. af reaktordelene er leveret.

De to andre enheder skulle være påbegyndt i 1988 og var planlagt idriftsat i henholdsvis 1994 og 1995, men det er tvivlsomt, om byggeriet er startet, og om anlæggene overhovedet vil blive bygget.

Alle reaktorerne er af den sovjetiske trykvandsreakortype VVER-440 ligesom reaktorerne på Greifswaldværket i DDR og reaktorerne på det finske atomkraftværk i Loviisa.

VVER-440 reaktorerne findes i to forskellige versioner. Det er den nyere version, benævnt V-213, som opføres i Charnowicz, svarende til den nyeste af reaktorerne på Greifswaldværket.

Den fællestyske undersøgelse, der nu iværksættes af sikkerheden på Greifswaldværket i DDR, vil derfor få afgørende betydning for vurderingen af det planlagte atomkraftværk i Charnowicz.

Resultatet af disse undersøgelser forventes at foreligge snart, og jeg vil herefter tage stilling til, hvilke eventuelle skridt der skal tages fra dansk side.

Principielt må det fastholdes, at Polens regering har ansvaret for, at opførelsen og eventuelt senere driften af Charnowiczværket sker sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Spm. nr. S 453

Til *kommunikationsministeren* (1/2 90) af:

Søren B. Jørgensen (S):

»Finder ministeren det i overensstemmelse med regeringens planer om modernisering af den offentlige sektor, at postvæsenet lukker posthuse i tyndtbefolkede områder som eksempelvis Rougsø og Sønderhald Kommuner?«

Begrundelse

Postmesteren i Randers har ifølge Randers Amts Avis den 17. januar 1990 foretaget indstilling til generaldirektoratet vedrørende posthusene i Rougsø og Sønderhald. Med spørgsmålet ønskes oplyst, hvorvidt denne indstilling indebærer, at der lukkes posthuse, og i bekræftende fald hvilke.

Svar (9/2 90):

Kommunikationsministeren (Torben Rechen-dorff):

Postvæsenet foretager for tiden et planlægningsarbejde, der har til formål at klarlægge mulighederne for en effektiviseret drift af posthuse. Planlægningsarbejdet er endnu ikke afsluttet, og det er derfor ikke muligt på nuværende tidspunkt at sige noget om, i hvilket omfang det kan komme på tale at lukke posthuse.

Såfremt det skulle komme på tale at lukke egne posthuse, søger postvæsenet generelt at er-

[Kommunikationsministeren]

statte disse med samdriftsposthuse hos lokale handlende. Samdriftsposthuse er medvirkende til at opretholde såvel den postale service som andre former for service, herunder bevarelse af dagligvarebutikker, hvilket især er til gavn for mindre bysamfund.

Jeg tillader mig i øvrigt at henvise til min besvarelse af spørgsmål nr. S 445.

Spm. nr. S 454

Til *justitsministeren* (1/2 90) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Vil det være muligt under den nugældende lov at afvise personer med flygtningestatus og fratage dem deres asyl, såfremt de i en periode vender tilbage til deres hjemland?«

Svar (13/2 90):

Justitsministeren (Engell):

Afgørelsen af, om en person kan anerkendes som flygtning, beror – såvel i international som i dansk flygtningeret – på en vurdering af, hvorvidt den pågældende udlænding vil blive udsat for forfølgelse eller noget, der må sidestilles hermed, hvis den pågældende skulle indfinde sig i hjemlandet.

Når de danske myndigheder på baggrund af en vurdering af betingelserne i udlændingelovens §§ 7-8 har givet en person opholdstilladelse som flygtning, er der særlige regler i udlændingeloven, som regulerer fortabelsen af denne opholdstilladelse. Der må her sondres mellem ophør ved bortfald og inddragelse af opholdstilladelsen.

Efter udlændingelovens § 17, stk. 3, bortfalder en opholdstilladelse som flygtning først, når udlændingen frivilligt har taget bopæl i hjemlandet eller har opnået beskyttelse i et tredje land.

Den omstændighed alene, at en flygtning rejser til sit hjemland, betyder således ikke, at opholdstilladelsen bortfalder. Opholdstilladelsen bortfalder kun, såfremt betingelserne i § 17, stk. 3, er opfyldt. Ophør ved bortfald efter denne bestemmelse vil som oftest ske, uden at der har været kontakt med de danske udlændingemyndigheder.

Spørgsmålet om inddragelse af en opholdstilladelse er reguleret i udlændingelovens § 19.

Efter denne bestemmelses stk. 2 kan en tidsbegrænset opholdstilladelse bl.a. som flygtning

inddrages inden for de første to år, når det grundlag, der er angivet i ansøgningen eller tilladelsen, var urigtigt eller ikke længere er til stede. Enhver opholdstilladelse kan endvidere efter bestemmelsens stk. 3 uden hensyn til varigheden af det hidtidige ophold her i landet inddrages, hvis udlændingen har opnået tilladelsen ved bevidst urigtige oplysninger eller fortielser, altså ved svig.

Udlændingemyndighederne har således efter loven anledning til at overveje, om forudsætningerne for en opholdstilladelse er til stede, hvis man kommer i besiddelse af væsentlige nye oplysninger af betydning. Drejer det sig om en flygtning, der f.eks. kun har været kortvarigt i Danmark, vil en oplysning om, at den pågældende mener det forsvarligt at rejse til hjemlandet, være en sådan ny oplysning, at man har anledning til at overveje betydningen heraf.

Direktoratet for Udlændinge, der træffer afgørelserne efter § 19 med klageadgang til Flygtningestyrelsen efter lovens § 53 a, har oplyst, at varigheden af opholdet i Danmark, formålet med besøget i hjemlandet og udviklingen i hjemlandet siden flygtningens anerkendelse i Danmark blandt andet vil være momenter af betydning i denne sammenhæng.

Spm. nr. S 455

Til *justitsministeren* (1/2 90) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

Vil ministeren forklare, hvilke regler der er ændret, således at flygtninge kan få deres nationale pas udleveret til brug ved ferieophold i det land, hvorfra de påstår at være flygtet?«

Svar (13/2 90):

Justitsministeren (Engell):

Der er ikke sket ændringer i regelgrundlaget. Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål nr. S 454.

Spm. nr. S 456

Til *justitsministeren* (1/2 90) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Er ministeren indforstået med at fastholde de oplysninger, ministeren gav i sit svar på spørgsmål nr. S 527 af 14. januar 1985, eller er der sket lempelser i opfattelsen under den borgerlige regering?«

Svar (13/2 90):

Justitsministeren (Engell):

Som anført i besvarelsen af spørgsmål S 454 kan der efter udlændingelovens § 19 ske inddragelse af en flygtnings opholdstilladelse, såfremt grundlaget herfor var urigtigt eller ikke længere er til stede.

Under hensyn til at der i selve flygtningebebrebet ligger en vurdering af, om udlændingen vil blive udsat for forfølgelse eller noget, der må sidestilles hermed, hvis den pågældende skulle indfinde sig i hjemlandet, vil udlændingemyndighederne – såfremt en flygtning anmoder om sit pas med henblik på rejse til hjemlandet – have anledning til at overveje, om opholdstilladelsen kan inddrages.

Direktoratet for Udlændinge har oplyst, at direktoratet i de tilfælde, hvor det efter en konkret vurdering må lægges til grund, at en flygtning, der nu mener at kunne rejse hjem, har opnået asyl i Danmark med urette, eller at grundlaget for asyl for den pågældende ikke længere er til stede, kun vil udlevere nationalitetspasset, hvis den pågældendes flygtningestatus samtidig bringes til ophør.

Dette vil kunne ske ved, at opholdstilladelsen inddrages efter reglerne i udlændingelovens § 19 eller ved, at den pågældende frafalder sin flygtningestatus her i landet.

Spm. nr. S 457

Til justitsministeren (1/2 90) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Hvad gøres der fra dansk side for at undersøge, hvorvidt forholdene er bedret i flere af de mellemøstlige lande, så asylsøgere igen kan vende hjem permanent?«

Svar (13/2 90):

Justitsministeren (Engell):

Det kan oplyses, at udlændingemyndighederne nøje følger udviklingen i de lande, hvor fra Danmark modtager asylsøgere.

Udlændingemyndighederne er således i besiddelse af et meget omfattende generelt baggrundsmateriale om de pågældende lande, og dette materiale bliver løbende ajourført.

Baggrundsmaterialet udarbejdes af en række forskellige myndigheder og organisationer, herunder blandt andre Udenrigsministeriet,

Dansk Flygtningehjælp, Direktoratet for Udlændinge, Amnesty International og FN's Højkommissariat for Flygtninge.

Spm. nr. S 460

Til trafikministeren (1/2 90) af:

Inger Stilling Pedersen (KRF):

»Ministeren bedes oplyse, om han vil søge Finansudvalget om en bevilling til dækning af halvdelen af skaderne på bygninger, løsøre m.m. efter stormen torsdag den 25. januar i år.«

Begrundelse

Efter stormfloden den 24. november 1981 brugte det offentlige 55 mio. kr. til at dække de skader hos private og erhvervsdrivende, som fulgte efter stormen. Staten dækkede halvdelen, og kommuner og amter delte den anden halvdel.

På baggrund af Folketingets forhandling den 19. marts 1985 om trafikministerens redegørelse af 1. marts 1985 om statshjælp i stormflodstilfælde er det i anmærkningerne til finansloven anført, at der i påkommende tilfælde kan optages bevilling til efter nærmere retningslinjer at udrede en godtgørelse fra staten på halvdelen af tabet ved skader på bygninger, løsøre m.v. som følge af stormflod, hvis Finansudvalget i det enkelte tilfælde giver tilslutning til, at godtgørelse ydes. Amtskommuner og primærkommuner kan i så fald beslutte at yde godtgørelse efter tilsvarende retningslinjer som staten.

Selv om man kan hævde, at situationen torsdag den 25. januar 1990 ikke var den samme som i november 1981 og skaderne heller ikke er de samme, er virkningen for de enkelte familier, der rammes af tab, dog lige alvorlig. De bør derfor have hjælp fra det offentlige, hvis tabet ikke dækkes på anden måde.

Svar (9/2 90):

Trafikministeren (Knud Østergaard):

Der er i spørgsmålets begrundelse henvist til, at det i anmærkningerne til finansloven er anført, at der i påkommende tilfælde kan optages bevilling til efter nærmere retningslinjer at udrede en godtgørelse fra staten på halvdelen af tabet ved skader på bygninger, løsøre m.v. som følge af stormflod, hvis Finansudvalget i det enkelte tilfælde giver tilslutning til, at godtgørelse ydes.

[Trafikministeren]

Den pågældende anmærkning på finansloven blev optaget på baggrund af den redegørelse, som den daværende trafikminister afgav i Folketinget den 1. marts 1985 om statshjælp i stormflodstilfælde.

Der blev herved tilvejebragt en principbeslutning om, at staten ville træde til i helt ekstraordinære situationer.

Det blev imidlertid samtidig præciseret, at det ikke vil være enhver oversvømmelse fra havet forårsaget af storm, der kan sætte en statshjælp i gang, men at det som hidtil må kræves, at der er tale om en begivenhed, der kan karakteriseres som en helt ekstraordinær stormflodssituation, og som har ramt et landområde af betydelig udstrækning.

Hvis et sådant krav ikke blev fastholdt, ville der meget vel kunne være risiko for, at der blev tale om en årligt tilbagevendende begivenhed. Det har aldrig været meningen med den med Folketingets tilslutning fastlagte ordning.

Med den viden, vi har på grundlag af de hidtil foreliggende oplysninger om begivenheden den 25.-26. januar 1990, er der imidlertid ikke noget, der tyder på, at situationen i henseende til voldsomhed og udbredelse har været af en sådan karakter, at den kan begrunde iværksættelsen af en godtgørelsesordning i lighed med den, der blev bragt i anvendelse i 1981.

Spm. nr. S 461

Til *miljøministeren* (1/2 90) af:

Trøjborg (S):

»Hvilken forureningsbegrænsende effekt vil en 100 pct. gennemført tilslutning til naturgas- og fjernvarmenettet have på landsplan og i København, set i sammenhæng med den nuværende forurening afledt af energiforbruget, og hvilke initiativer agter regeringen at tage?«

Begrundelse

I regeringens handlingsplan for miljø og udvikling gør regeringen meget ud af, at der skal sikres en yderligere markant reduktion af energisystemets skadelige miljøvirkninger.

Regeringen beskriver, at det skal ske ved begrænsning af selve energiforbruget – såvel ved en mere effektiv energianvendelse som ved besparelser i slutforbruget.

En forøget tilslutning til de kollektive energisystemer vil især i København, hvor 100.000

boliger ikke har indlagt centralvarme, give konkrete resultater. Det er derfor interessant at få oplyst ministerens vurdering af effekten af en total tilslutning til fjernvarme- og naturgasforsyningen, og hvad effekten vil være i København.

Svar (8/2 90):

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

På landsplan skønnes en fuld tilslutning til *naturgasnettet* af de bygninger, der i dag har oliefyrt, at ville give en årlig reduktion i udledningen af SO₂ på ca. 2.000 t og af CO₂ på ca. 447.000 t. Udledningen af NO_x vil være nogenlunde uændret.

De miljømæssige virkninger af en tilsvarende fuld tilslutning til *fjernvarmenettene* afhænger af, hvordan den øgede fjernvarmeforsyning produceres. Hvis den øgede produktion uden for de nuværende kraftvarmeforsynede områder primært sker på naturgasfyrede fjernvarmeværker, skønnes reduktionen af SO₂ og NO_x til ca. 2.000 t og af CO₂ til ca. 1,2 mio. t.

Ved fuld tilslutning til naturgas- og fjernvarmenettet vil der således under disse forudsætninger i alt kunne ske en årlig formindskelse af SO₂-udslippet på 4.000 t og af CO₂-udslippet på 1,7 mio. t, mens NO_x-udslippet vil være nogenlunde uændret. Hvis den øgede produktion af fjernvarme sker på decentrale kraftvarmeværker, vil reduktionerne være betydeligt større.

Der vil endvidere ske en reduktion i udsendelsen af sod og partikler.

I Københavns Kommune vil en fuld tilslutning i bygninger, som i dag har centralvarme, give en reduktion i udledningen af SO₂ på ca. 250 t og af CO₂ på ca. 178.000 t. Derimod vil udledningen af NO_x stige ca. 300 t. Hvis også de bygninger, der i dag har petroleumsovne m.v., tilsluttes, vil virkningerne være ca. 50 pct. større. En fuld tilslutning vil også forbedre den lokale luftkvalitet, da forureningen flyttes fra lave til høje skorstene.

I 1988 var den samlede udledning fra det danske landområde af SO₂ ca. 242.000 t og af CO₂ ca. 60 mio. t. Langt den største del af disse udledninger kommer imidlertid fra kraftværkerne og fra industrien. Fra fjernvarmeværker og individuelle opvarmningsanlæg var udledningen af SO₂ kun ca. 36.000 t og af CO₂ kun ca. 13,5 mio. t.

[Miljøministeren]

Set i forhold til udledningerne fra opvarmingssektoren vil en fuld tilslutning således have en mærkbar effekt. Samtidig vil en øget tilslutning til de kollektive systemer give en væsentlig samfundsøkonomisk gevinst.

Energiministeren har over for mig oplyst, at der i energihandlingsplanen, der fremlægges af regeringen i foråret 1990, vil blive nærmere redegjort for de konkrete muligheder for på kortere og længere sigt at reducere energiforbruget og dettes miljøbelastning. Herunder vil spørgsmålet om øget tilslutning blive nærmere behandlet.

Handlingsplanen følges op af konkrete forslag med henblik på at begrænse energisystemets skadelige miljøpåvirkninger.

Spm. nr. S 462

Til *kommunikationsministeren* (1/2 90) af:

Erling Christensen (S):

»Hvilke initiativer tages i øjeblikket i post- og telegrafvæsenet med hensyn til ændringer i antallet af posthuse og brevsorteringssteder?«

Begrundelse

Der har i dagspressen været forlydender fremme om, at postvæsenet har planer om at sammenlægge og nedsætte antallet af posthuse og brevsorteringssteder, således at der vil ske nedlæggelser.

Det ønskes særlig oplyst, hvilke kriterier der lægges til grund for eventuel nedlæggelse eller sammenlægning. Vil der være kommuner, som herefter ikke har et selvstændigt posthus med brevsortering tilbage, og vil den forringede service betyde brug af alternativ postudbringning med faldende indtægter til postvæsenet som følgevirkning?

Svar (9/2 90):

Kommunikationsministeren (Torben Rechen-dorff):

Postvæsenet foretager for tiden et planlægningsarbejde, der har til formål at klarlægge mulighederne for en effektiviseret drift af posthuse.

Det er en forudsætning for planlægningsarbejdet, at postvæsenets nuværende service-mæssige målsætninger skal overholdes. Desuden er det en forudsætning, at der ikke skal fo-

retages en væsentlig reduktion i det samlede antal posthuse.

Et af elementerne i arbejdet er en omlægning af postvæsenets omdelingstjeneste med henblik på at tilpasse den interne behandling af postforsendelser ved at samle omdelingen ved et færre antal posthuse end i dag. I dette arbejde indgår blandt andet hensyntagen til husstands- og afstandskriterier samt særlige lokale forhold.

Planlægningsarbejdet forventes afsluttet ved udgangen af marts måned 1990.

Spm. nr. S 463

Til *kommunikationsministeren* (2/2 90) af:

Behnke (FP):

»Hvad er grunden til, at P&T's generaldirektør lover udbringning af pakker om lørdagen i et brev til hele befolkningen dateret januar 1990?«

Begrundelse

I forbindelse med den seneste portoforhøjelse blev der husstandsomdelt et brev fra generaldirektøren, Helge Israelsen, hvori generaldirektøren skriver:

»Serviceniveauet i Danmark er faktisk et af de bedste i verden. I modsætning til en række andre lande har vi bl.a. postomdeling om lørdagen og pakkeudbringning.«

Det virker malplaceret, når alle ved, at P&T for flere år siden stoppede lørdagsudbringningen af pakker.

Svar (7/2 90):

Kommunikationsministeren (Torben Rechen-dorff):

Det har ikke været generaldirektørens hensigt at give udtryk for, at postvæsenet foretager pakkeomdeling om lørdagen. Det, som generaldirektøren med den valgte formulering gerne ville understrege, var, at postvæsenet i Danmark foretager udbringning af pakker til alle modtagere, og at postvæsenet derudover foretager omdeling af breve også på lørdage, hvilket ikke er tilfældet i en række andre lande.

For så vidt angår pakker er det i en række andre lande almindeligt, at kunderne får en anmeldelse om, at der er kommet en pakke, som ligger til afhentning på posthuset, og det er så-

[Kommunikationsministeren]

ledes op til den enkelte kunde selv at afhente pakken.

Det beklages, hvis den nævnte formulering kan misforstås.

Spm. nr. S 464

Til *indenrigsministeren* (2/2 90) af:

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

»Hvilke regler er der for statslig udligning/mellemkommunale refusionsordninger, hvad angår brug af kommunale institutioner, for de kommuner, hvor udenlandsk militærpersonel er fast udstationeret?«

Begrundelse

Flere og flere offentlige ydelser dækkes fuldt ud af de kommunale kasser. Fastboende udenlandsk NATO-personel i f.eks. Karup og Viborg betaler ikke skat i Danmark, og det kan være en stor økonomisk belastning for kommuner med en stærk koncentration af udstationeret personale.

Svar (9/2 90):

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Der findes ingen regler, hvorefter tilstedeværelsen af udstationeret udenlandsk militærpersonel her i landet skal tillægges betydning i relation til refusionsordninger og kommunale udligningsordninger.

Indenrigsministeriet har ikke foretaget undersøgelser vedrørende de kommunaløkonomiske virkninger af udstationeringer af udenlandsk militærpersonel her i landet, og man har heller ikke fra kommunerne modtaget henvendelser om spørgsmålet. Dette kunne tyde på, at man i de kommuner, hvor forholdet er af betydning, alt i alt betragter det som en fordel at have de pågældende arbejdspladser placeret i kommunen.

Spm. nr. S 465

Til *kommunikationsministeren* (2/2 90) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Vil ministeren oplyse, om Danmarks Radio opfylder alsidighedskravet ved propagandaudsendelserne på torsdage, hvor der gives »oplysning« om flygtningeforhold?«

Begrundelse

I ensidige propagandaudsendelser, der fører tankerne tilbage til nazisternes udsendelser omkring anden verdenskrig, »orienteres« danske lyttere nu hver torsdag om flygtningeforhold. Udsendelserne belyser klart tingene ensidigt, hvilket blandt andet klart er påvist af Ole Hasselbalch i en artikel i Berlingske Tidende den 2. februar 1990. En sådan ensidighed kan umuligt leve op til Danmarks Radios forpligtelse til alsidighed, og ministerens reaktion herpå udbedes.

Svar (14/2 90):

Kommunikationsministeren (Torben Rechen-dorff):

Ifølge loven om radio- og fjernsynsvirksomhed (lovbekendtgørelse nr. 363 af 2. juni 1989) er Danmarks Radio en selvstændig offentlig institution. Ansvar for institutionens virksomhed ligger hos Danmarks Radio, jf. lovens § 9.

Klager over bestemte programmer eller programserier skal således rettes til Danmarks Radio, jf. § 16, og institutionens afgørelse kan af den, afgørelsen vedrører, indbringes for Radio-nævnet.

Derimod har ministeren ingen mulighed for at gå ind i sagen, og jeg skal derfor også undlade at kommentere den.

Den sene besvarelse beklages.

Spm. nr. S 470

Til *statsministeren* (2/2 90) af:

Hjortnæs (S):

»Er det alene A/S Storebæltsforbindelsen, der har ansvaret for, at de miljømæssige forhold ved etableringen af Storebæltsforbindelsen er i orden?«

Begrundelse

I Folketingets spørgetid onsdag den 31. januar 1990 sagde miljøministeren:

»Jeg vil godt sige og understrege, at det altså er A/S Storebæltsforbindelsens ansvar, at de miljømæssige forhold er i orden, nøjagtig lige så vel som det er en virksomheds ansvar, at de miljømæssige forhold er i orden, og det er dér, ansvaret skal placeres, hvis ikke det er tilfældet.«

[Hjortnæs]

Miljøministerens udtalelse har skabt tvivl om ansvarsfordelingen mellem A/S Storebæltsforbindelsen og de involverede ministre.

Spørgsmålet er stillet for om muligt at få præciseret, i hvilket omfang de involverede ministre er ansvarlige for, at Storebæltsforbindelsen etableres i nøje overensstemmelse med anlægsloven og den politiske aftale, der ligger til grund for loven.

Svar (9/2 90):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Ansvarsfordelingen mellem A/S Storebæltsforbindelsen og regeringen er klar.

Selskabet har ansvaret for, at bestemmelserne i anlægsloven m.v. opfyldes, ligesom selskabet har ansvaret for, at de betingelser og vilkår, der er fastsat af miljømyndighederne i forbindelse med gennemførelsen af projektets forskellige dele, opfyldes.

Dette svarer ganske til, hvad miljøministeren gav udtryk for i Folketinget i spørgetiden den 31. januar 1990.

Den danske stat har ansvaret for, at Danmarks folkeretlige og traktatmæssige forpligtelser iagttages ved anlæggets etablering.

I overensstemmelse hermed fastlægges væsentlige elementer i anlægget efter indhentet tilslutning fra trafikministeren, der forinden har orienteret Folketingets Trafikudvalg om den beslutning, der agtes truffet.

Medlemmer af regeringen bærer i øvrigt et principielt ansvar for deres embedsførelse i henhold til reglerne derom i loven om ministres ansvarlighed.

Spm. nr. S 471

Til *statsministeren* (2/2 90) af:

Ebba Strange (SF):

»Vil statsministeren oplyse, hvor mange af de i samlingen 1989-90 af regeringen fremsatte lovforslag der tager udgangspunkt i et EF-direktiv?«

Begrundelse

Det er påfaldende i denne samling, at mange af de af regeringen fremsatte lovforslag hviler på EF-direktiver. Da det imidlertid ikke fremgår af regeringens lovkatalog, om et forslag tager udgangspunkt i et EF-direktiv, ønskes an-

tallet oplyst. Det er vigtigt for den danske offentlighed at kende graden af dansk integration i EF.

Foreløbigt svar (9/2 90):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Der eksisterer i dag ingen samlet oversigt over de lovforslag, som regeringen har fremsat i folketingssamlingen 1989-90 med udgangspunkt i EF-direktiver.

Jeg har derfor bedt de enkelte ministerier undersøge spørgsmålet nærmere. Så snart resultatet heraf foreligger, vil jeg vende tilbage til spørgsmålet.

Spm. nr. S 472

Til *socialministeren* (2/2 90) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Hvilke lovændringer skal der til for at forhindre, at der udbetales støtte efter bistandsloven til personer, der bor i ulovlige boliger, eksempelvis skurvogne eller campingvogne?«

Begrundelse

Det fremgår af boligministerens besvarelse af spørgsmål nr. S 401, at Hanstholm Kommune ikke er blevet dømt til at betale støtte efter lov om individuel boligstøtte til en beboer i en skurvogn i Frøstruplejren. Det fremgår endvidere af svaret, at dommen vedrører støtte efter bistandsloven.

Der henvises i øvrigt til begrundelsen for spørgsmål nr. S 401.

Svar (8/2 90):

Socialministeren (Aase Olesen):

Efter bistandslovens § 1 er det offentlige forpligtet til efter reglerne i denne lov at yde bistand til enhver, der opholder sig her i landet, og som af hensyn til sine egne eller sin families forhold har brug for bl.a. økonomisk hjælp.

Retten til kontanthjælp efter bistandsloven er ikke efter de gældende regler betinget af, at den, der søger hjælpen, har en (lovlig) bolig.

En sådan betingelse for udbetaling af kontanthjælp ville derfor kræve lovændring.

Imidlertid ville en ordning, hvorefter en persongruppe, der ikke har en (lovlig) bolig, skulle være afskåret fra kontanthjælp, uden at der

[Socialministeren]

sættes et andet tilbud i stedet, være uforenelig med det grundlæggende princip om, at der skal være et »underste sikkerhedsnet«.

Dette princip følger af grundlovens § 75, stk. 2, hvorefter den, der ikke selv kan ernære sig eller sine, og hvis forsørgelse ikke påhviler nogen anden, er berettiget til hjælp af det offentlige, dog mod at underkaste sig de forpligtelser, som loven herom påbyder.

I den forfatningsretlige teori fortolkes denne bestemmelse således, at den indeholder et påbud om eksistensen af et forsørgelsesvæsen, der garanterer enhver et eksistensminimum, og som bygger på det såkaldte retsprincip. Slutningsbestemmelsen i § 75, stk. 2, sigter navnlig på den såkaldte fattighjælpvirkning – f.eks. fortabelse af valgret – der for længst er afskaffet.

Såfremt retten til kontanthjælp efter bistandsloven skulle gøres betinget af en (lovlig) bolig, måtte kommunernes forpligtelse efter bistandslovens § 31 til at anvise husly til *husvilde familier* derfor samtidig udvides, således at enhver, der havde behov for kontanthjælp, ville have sikkerhed for at kunne komme til at opfylde boligbetingelsen.

Spm. nr. S 473

Til *miljøministeren* (5/2 90) af:

Duetoft (CD):

»Har Planstyrelsen, i den tid Sorte Hest har været besat af BZ'ere, anmodet politiet om at rydde bygningen for at sikre, at den fredede bygning ikke led overlast?«

Begrundelse

Med den bekymring, en repræsentant for Planstyrelsen udviste under politiets aktion mod BZ-besættelsen af den fredede bygning, må der gennem en årrække have været næret dyb bekymring i styrelsen for den fredede bygnings skæbne under besættelsen. Netop derfor ønsker spørgeren belyst, hvilke praktiske tiltag styrelsen har taget for at få sikret bygningen.

Svar (9/2 90):

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Planstyrelsen kan oplyse følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»En bygningsfredning indebærer, at ejeren eller brugeren skal holde bygningen i forsvarlig stand og herunder tæt på tag og fag.

Endvidere skal Planstyrelsen give tilladelse til alle bygningsarbejder, der går ud over almindelig vedligeholdelse.

Planstyrelsen varetager tilsynet med landets 8.000 fredede bygninger, herunder også med Sorte Hest. Ved en konkret gennemgang af ejendommen i 1984 blev denne fundet »tæt på tag og fag, men rodet indeni«.

Efter BZ'ernes overtagelse af Sorte Hest i 1986 meddelte ejeren, direktør Axel Juhl-Jørgensen, at han ikke længere så sig i stand til at opfylde sine forpligtelser efter bygningsfredningsloven.

Det er imidlertid Planstyrelsens opfattelse, at Sorte Hest i perioden frem til den 2. februar 1990 var tæt på tag og fag, og at bevaringsværdierne således var sikrede.

Planstyrelsen har derfor ikke i denne periode stillet krav om, at der blev foretaget arbejder til sikring af ejendommen på tag og fag.«

Spm. nr. S 474

Til *miljøministeren* (5/2 90) af:

Duetoft (CD):

»Finder ministeren det rimeligt, at Planstyrelsen forsøger at hindre håndværkere i at gøre bygningen Sorte Hest ubeboelig med henblik på at undgå yderligere ulovlige besættelser af bygningen?«

Begrundelse

Under politiets aktion mod BZ-besættelsen af Sorte Hest i København gjorde en repræsentant for Planstyrelsen indsigelse mod, at håndværkere gjorde bygningen ubeboelig. Selv om bygningen er fredet, må det være i samfundets interesse, at den ikke kan bruges som central for ulovligheder. Planstyrelsens indgriben virker derfor efter spørgerens opfattelse malplaceret og må vække forundring i store dele af befolkningen.

Svar (9/2 90):

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Planstyrelsen kan oplyse følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

[Miljøministeren]

»Planstyrelsen har ikke søgt at hindre håndværkere i at gøre ejendommen Sorte Hest uboelig. Der har været tale om, at chefen for Planstyrelsens bygningsrestaureringskontor i forbindelse med politiets aktion ved Sorte Hest den 2. februar 1990 om aftenen rettede henvendelse til politilederen og ejeren af ejendommen og gjorde opmærksom på, at ejendommen var fredet, og at den igangværende demolering derfor burde ske med hensyntagen til fredningsværdierne. Således burde der i stedet for ødelæggelse af døre og vinduer ske en fjernelse af disse, således at de senere igen kunne påmonteres. Kontorchefen gav over for såvel ejeren som politiet udtryk for, at Planstyrelsens restaureringskontor gerne ville bistå med råd og vejledning om tillukning af bygningen med udgangspunkt i de anbefalinger, der er indeholdt i redegørelsen om BZ-sikring af bygninger, som er afgivet af det af Justitsministeriet den 29. oktober 1987 nedsatte BZ-udvalg.«

Spm. nr. S 475

Til *skatteministeren* (5/2 90) af:

Jens Thoft (SF):

»Kan ministeren oplyse, hvorfor selvangivelse S 10, der skal benyttes af bl.a. ejere af virksomheder, landbrug, anpart og udlejningsejendomme, endnu ikke er udsendt til skatteyderne, og kan ministeren oplyse, hvornår det sker, og hvorfor udsendelsen sker så sent?«

Begrundelse

Hvert år kommer det tilsyneladende som en overraskelse for »skattefar«, at der skal udsendes selvangivelser. Og hvert år står folk, som gerne vil være i god tid, og mangler blanketterne. I år er det den million skatteydere, der skal benytte S 10-selvangivelsen, som savner den. Det burde være muligt at sikre udsendelse af selvangivelsen straks efter nytår.

Svar (12/2 90):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

For indkomståret 1989 skal der udsendes ca. 580.000 udvidede selvangivelser S 10.

Modtagerne af den udvidede selvangivelse er især personer, der har haft overskud eller underskud af selvstændig virksomhed eller anpartsvirksomhed.

Der gælder ikke nogen frist for udsendelsen af den udvidede selvangivelse, men det tilstræbes altid at udsende selvangivelsen inden udgangen af januar måned.

Den udvidede selvangivelse forsynes på Kommunedata med navneoplysninger, eventuelle ejendomsoplysninger og eventuelle underskud for tidligere indkomstår.

Selvangivelserne for 1989 er leveret løbende fra Kommunedata til de forskellige kommuner. Leveringen blev afsluttet den 25. januar 1990. Kommunerne forestår kuvertering og udsendelse til den personkreds, der skal anvende den udvidede selvangivelse.

Sammen med den udvidede selvangivelse udsendes virksomhedsskemaer, genparten til den udvidede selvangivelse samt hjælpskema S 10 A.

Virksomhedsskemaerne blev leveret til kommunerne medio januar 1990.

Genparten til den udvidede selvangivelse og hjælpskema S 10 A blev leveret til kommunerne i uge 5, i enkelte tilfælde dog først i uge 6.

Herefter udsendes det samlede selvangivelsesmateriale til skatteyderne.

I forhold til selvangivelsen for 1988 er der tale om en forsinkelse i udsendelsen på 7-10 dage.

Forsinkelsen skyldes, at der har været uforudsete tekniske vanskeligheder.

Selvangivelsesfristen er 15. maj 1990. Der er for bogførings- og regnskabspligtige automatisk udsættelse med indsendelsen til den 8. juni 1990.

Hvis en skatteyder ønsker at få en hurtig årsopgørelse, må selvangivelsen indsendes tidligere end de anførte frister. Hvis skatteyderne således indsender selvangivelsen inden midten af marts måned 1990, udsendes årsopgørelsen normalt på det tidligst mulige tidspunkt for udsendelse af årsopgørelser: i begyndelsen af maj 1990.

Spm. nr. S 478

Til *trafikministeren* (5/2 90) af:

Henning Rasmussen (S):

»Vil ministeren give en foreløbig redegørelse for arten og omfanget af skaderne på privat og offentlig ejendom, herunder på kysten i området fra Nymindegab til Skallingen, som følge af stormfloden i januar 1990?«

[Henning Rasmussen]

Begrundelse

Der er efter oplysninger i pressen sket betydelige skader på boliger, sommerhuse og kysten i det nordvestlige hjørne af Ribe Amt. Det vil være af stor værdi at få ministerens vurdering af omfanget af de skete skader.

Svar (14/2 90):

Trafikministeren (Knud Østergaard):

Det er i begrundelsen for spørgsmålet anført, at der efter oplysninger i pressen er sket betydelige skader på boliger, sommerhuse og kysten i det nordvestlige hjørne af Ribe Amt.

Til belysning af spørgsmålet har jeg anmodet om en udtalelse fra Kystinspektoratet, der har oplyst, at inspektoratet ikke er bekendt med omfanget af skader på privat og offentlig ejendom i området fra Nymindegab til Skallingen. Der er ikke praksis for, at Kystinspektoratet systematisk undersøger disse forhold, og det er derfor heller ikke gjort efter den seneste storm.

For så vidt angår skaderne på selve kysten kan det oplyses, at Kystinspektoratet sammen med Oksbøl Skovdistrikt den 7. februar har besigtiget Blåvandområdet. Det kunne herved konstateres, at et yderligt beliggende sommerhus nord for hofde 1 ved Blåvand er totalt nedbrudt, samt at et sommerhus i baglandet ud for hofdegruppen og syd for Blåvand by er særdeles svært beskadiget. Endelig er det oplyst, at yderligere et sommerhus på samme sted er beskadiget. Herudover har Kystinspektoratet ikke kendskab til skader på fast ejendom i området.

På kysten er der kraftige skader på strækningen mellem hofdegruppen ved Skallingen og Blåvands Huk, idet der kan konstateres en tilbagerykning på 10-20 m. Tilbage rykningen er dog i stor udstrækning sket i klitpartier opbygget efter stormen i 1981.

Der vil i nær fremtid blive afholdt et koordinerende møde mellem kommunen, Kystinspektoratet og Skovdistriktet med henblik på tilrettelæggelse af retableringsarbejder.

En del af disse vil være omfattet af de aktiviteter, som Kystinspektoratet allerede har på sit handlingsprogram for området i 1990.

Spm. nr. S 479

Til trafikministeren (5/2 90) af:

Henning Rasmussen (S):

»Hvilke overvejelser har ministeren gjort sig om at udbedre de skader på kysten, især på Skallingen, der skete under stormen sidst i januar dette år?«

Begrundelse

Det fremgår af dagspressen, at der lokalt er stor bekymring over virkningen af de skader, der er sket. Der er bl.a. frygt for, at arealerne langs Ho Bugt vil blive oversvømmet kraftigere og tiere end før, og man frygter, at farvandet bag Skallingen vil blive mere uroligt og risikabelt at sejle på end før.

Svar (14/2 90):

Trafikministeren (Knud Østergaard):

Det er i begrundelsen for spørgsmålet anført, at der lokalt er stor bekymring over virkningen af de skader, der er sket. Der er bl.a. frygt for, at arealerne langs Ho Bugt vil blive oversvømmet kraftigere og tiere end før, og man frygter, at farvandet bag Skallingen vil blive mere uroligt og risikabelt at sejle på end før.

Jeg har i denne anledning anmodet om en udtalelse fra Kystinspektoratet, der har oplyst, at det af praktiske og vejrsmæssige grunde endnu ikke har været muligt at inspicere situationen efter stormen på selve Skallingen.

Det er imidlertid oplyst, at der i den nordlige del er sket totalskader på dele af det sanddige, der blev retableret efter stormfloden i 1981. Endvidere er det oplyst, at der under stormen dannedes havrendinger i klitpartierne på den sydligste del af Skallingen, hvilket er forventeligt og naturligt for et så dynamisk naturområde.

En indsats i et område af denne karakter må derfor i givet fald have karakter af et naturplejeprogram gennemført over en længere årrække. Dette spørgsmål vil blive videredrøftet under det i besvarelsen af spørgsmål nr. S 478 forudsatte møde mellem kommunen, Kystinspektoratet og Oksbøl Skovdistrikt, i forbindelse med hvilket en besigtigelse af Skallingen vil finde sted.

Der er efter Kystinspektoratets vurdering intet i den foreliggende situation, der giver anledning til at antage, at Skallingens tilstand nu og i de kommende år vil medføre betydende ændringer i højvands- og bølgeforhold i Ho Bugt.

[Trafikministeren]

Det kan endelig med hensyn til de besejlingsmæssige forhold på stedet oplyses, at Statshavnsadministrationen i Esbjerg har indkaldt til møde den 7. marts omkring sejlrende-problematikken på Grådyb Barre og tilknyttede forhold. I den forbindelse vil det være naturligt at drøfte den aktuelle udvikling af Grådyb tidevandsområdes mundingsdyb mellem Skallingen og Fanø.

Spm. nr. S 480

Til *socialministeren* (5/2 90) af:

Kofod-Svendsen (KRF):

»Vil ministeren oplyse, hvor stor en del af udgifterne til et barn det oprindelig var tanken at børnebidraget skulle dække, og hvorledes størrelsen af bidraget har udviklet sig i forhold til prisudviklingen?«

Begrundelse

Ifølge oplysninger i Berlingske Tidende 5. februar 1990 får enlige forsørgere mindre og mindre ud af børnebidraget. Det er fra 1980 til 1988 steget med 47 pct., mens andre udgifter til børn er steget mere. Det kan betyde, at enlige forsørgere skal arbejde mere end tidligere for at få økonomien til at hænge sammen.

Hvis børnetilskuddet ikke længere dækker den del af udgifterne til et barn, som det oprindeligt var tænkt, bør det for børnenes skyld reguleres.

Svar (12/2 90):

Socialministeren (Aase Olesen):

Fastsættelse af bidrag til et barns forsørgelse sker efter § 14 i lov om børns retsstilling (børneloven). Heraf fremgår, at bidraget fastsættes under hensyn til barnets tarv og forældrenes økonomiske kår, herunder deres erhvervsøve. Er begge forældre ubemidlede, fastsættes bidraget i almindelighed til det for barnets opholdssted til enhver tid gældende normalbidrag.

Afgørelsen vedrørende bidragets størrelse træffes efter et konkret skøn i hvert enkelt tilfælde. Efter praksis fastsættes bidraget næsten altid mindst til normalbidraget.

For så vidt angår fastsættelse af et større bidrag end normalbidraget udsender Civilretsdirktoratet årligt vejledende retningslinjer, der tager udgangspunkt i den bidragspligtiges bruttoindtægt og antallet af børn, som den pågældende forsørger.

Der skal således efter børnelovens § 14 ved bidragsfastsættelsen tages hensyn til såvel barnets tarv som til forældrenes økonomiske kår.

Administrationen af reglerne om bidragsfastsættelsen, herunder praksis med hensyn til, hvornår forældre anses for ubemidlede, hører helt og holdent under Justitsministeriet.

Normalbidraget, som børnelovens § 14 henviser til, har været kendt i lidt forskellige udformninger i lovgivningen så langt tilbage som til en forordning fra 1763. Ved lov om offentlig forsorg fra 1933 blev det overladt socialministeren at fastsætte størrelsen af normalbidraget til et beløb svarende til, »hvad barnets underhold i et godt plejehjem på vedkommende egn ville koste.« Ved en senere ændring i 1948 forlod man plejeløsprincippet, og det fremgår af bemærkningerne, at man ved fastsættelsen ønskede at tage hensyn til de faktiske udgifter ved barnets forsørgelse.

Fra den første børnetilskudslov i 1970 har normalbidraget repræsenteret den øverste grænse for, hvad der efter børnetilskudsloven kan udbetales forskudsvis til den bidragsberettigede, hvis den bidragspligtige ikke betaler det ved resolution fastsatte bidrag. Dette fremgår af §§ 11 og 14 i den nugældende børnetilskudslov.

Der kan således ikke på baggrund af de gældende regler eller dem, der ligger forud, gives en nøjagtig opregning af, hvilke typer af forsørgelsesudgifter bidraget særligt forudsættes at dække. Da der yderligere er tale om en takstmæssig fastsættelse af bidraget, må denne nødvendigvis baseres på gennemsnitsbetragtninger.

For at belyse udviklingen i børnebidragets realværdi kan der opstilles nedenstående tabeloversigt over kvartalssatsen for normalbidrag. I tabellen er satsen yderligere indekseret og sammenholdt med udviklingen i forbrugerpristallet. Til brug for en sammenligning med lønudviklingen er angivet et indeks for udviklingen i den gennemsnitlige industriarbejderløn.

[Socialministeren]

Udviklingen i satserne for normalbidraget sammenlignet med udviklingen i forbrugerprisindekset og et indeks for udviklingen i arbejderlønningerne

År	Gns. sats pr. kvartal	Satsindeks	Sats i f.t. forbrugerprisindeks	Årslønsindeks
		(pr.md.)		
1980	1248	(416)	100	100
1981	1342	(447)	108	108
1982	1483	(494)	119	118
1983	1590	(530)	127	126
1984	1650	(550)	132	132
1985	1697	(565)	136	139
1986	1730	(576)	139	146
1987	1770	(590)	142	155
1988	1794	(598)	144	163
1989	1871	(623)	150	168

I løbet af perioden 1980-89 har der været flere ændringer i reglerne vedrørende reguleringen af normalbidragssatsen. I 1980-82 reguleres satserne med reguleringspristallet, fra 1982 til 1984 er pristalsreguleringen afskaffet til fordel for en regulering inden for en fastsat ramme. Denne på forhånd fastsatte regulering videreførtes fra 1985 til 1987. Fra 1987 reguleres satserne én gang årligt med en procent, der fastsættes på finansloven det pågældende år.

Satserne er steget gradvis gennem perioden med den mest markante stigning mellem 1981 og 1982. Sammenholdes satsudviklingen med udviklingen i forbrugerpriserne, fremgår det, at realværdien af børnebidraget er faldet med ca. 13 pct.

Også i forhold til udviklingen i arbejdernes årslønninger har børnebidraget mistet i værdi. Hvor lønningerne i perioden 1980-89 steg med 68 procentpoint, steg børnebidraget med 50 procentpoint.

Spm. nr. S 481

Til *socialministeren* (5/2 90) af:

Kofod-Svendsen (KRF):

»Vil ministeren oplyse, om det er særlige persongrupper, der undlader at betale børnebidrag, og om ministeren overvejer at skærpe reglerne for inddrivelse?«

Begrundelse

Ifølge oplysninger i Berlingske Tidende den 5. februar 1990 skyldes der over 3 mia. kr. i børnebidrag. 15 pct. af de forfaldne beløb inddrives aldrig.

Det er forkert, hvis det betyder, at folk med lave indtægter i sidste ende kommer til at betale for andre.

Foreløbigt svar (8/2 90):

Socialministeren (Aase Olesen):

Til brug for besvarelsen af spørgsmålet, herunder om der er behov for skærpelse af reglerne om inddrivelse, har jeg bedt Socialstyrelsen om at foretage en stikprøveundersøgelse blandt udvalgte kommuner.

Når resultatet af undersøgelsen foreligger, vil jeg vende tilbage til sagen.

Spm. nr. S 482

Til *miljøministeren* (6/2 90) af:

Leif Hermann (SF):

»Hvilke initiativer agter ministeren at iværksætte for at sikre, at de bygningsfredede bygninger i Sorte Hest-komplekset på Vesterbro ikke yderligere ødelægges ved politiets eller ejerens foranstaltninger, og hvilke initiativer agtes iværksat for at sikre, at bygningerne kan forblive i en sådan tilstand, at bygningsfredningslovens bestemmelser kan overholdes?«

[Leif Hermann]

Begrundelse

Politiaktionerne mod BZ'erne i Sorte Hestkomplekset den 2. februar og den 4. februar 1990 har i afgørende grad forringet bygningernes overlevelsesmuligheder. Når det lægges til grund, at de skete ødelæggelser ikke kan begrundes i nødretlige synspunkter og derfor er stridende mod bygningsfredningsloven, finder spørgeren det påkrævet af hensyn til såvel privates som offentlige myndigheders respekt for bygningsfredningsinstitutionen, at ministeren sikrer bygningernes tilstand som bygningsfredede.

Svar (9/2 90):

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Planstyrelsen kan oplyse følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Det er Planstyrelsens opfattelse, at Sorte Hest på trods af de skader, der er påført ejendommen under begivenhederne den 2. og 4. februar 1990, fortsat er en ejendom med særlige bevaringsværdier, som det er væsentligt at bevare.

Danbyg A/S ved direktør Axel Juhl-Jørgensen, der ejer Sorte Hest, indgav den 6. februar 1990 en ansøgning til Planstyrelsen om, at fredningen af Sorte Hest og det nærværende liggende Tvedes Bryggeri måtte blive ophævet. Axel Juhl-Jørgensen begrundede ansøgningen med, at Sorte Hest gennem den årelange besættelse og de seneste dages begivenheder var blevet uopretteligt ødelagt, hvorfor bevaringsværdierne var gået tabt.

Efter bygningsfredningslovens § 8, stk. 1, og den såkaldte delegationsbekendtgørelse kan Planstyrelsen i særlige tilfælde ophæve en fredning.

Inden der træffes beslutning om ophævelse af en fredning, skal der gives en række i loven nærmere opregnede interesserede parter en frist på mindst 3 måneder til at udtale sig. Der skal endvidere indhentes en udtalelse fra den faglige ekspertise i Det Særlige Bygningssyn.

Planstyrelsen har på den baggrund gjort direktør Axel Juhl-Jørgensen opmærksom på, at loven ikke åbner muligheder for, at Planstyrelsen egenhændigt og øjeblikkeligt kan imødekomme ansøgningen.

Sagen vil blive forelagt Det Særlige Bygningssyn på dettes førstkommande møde den 21. februar 1990.«

Det overordnede ansvar for opretholdelse af samfundets ro og orden påhviler justitsministeren og politiet. I den aktuelle situation må disse myndigheder derfor træffe eventuelle beslutninger om Sorte Hest, som ligger ud over de beslutninger, som Miljøministeriet som bygningsbevaringsmyndighed kan træffe.

Spm. nr. S 489

Til *udenrigsministeren (7/2 90)* af:

Annette Just (FP):

»Kan udenrigsministeren oplyse, hvornår Namibia vil blive uafhængigt og dermed helt selvstændigt, hvad agter den danske stat at gøre i anledning af Namibias uafhængighed, og hvad vil der ske med de danske FN-soldater i Namibia, når Namibia bliver uafhængigt?«

Begrundelse

Tiden må snart være inde til, at Namibia bliver erklæret uafhængigt, hvorved landet må begynde at klare sig uden hjælp udefra. Vores FN-tropper har nu snart været i området i et år, så tiden må være inde til et feedback til Folketinget.

Svar (14/2 90):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Den forfatningsgivende forsamling, der – bl.a. under tilstedeværelse af danske civile valgobservatører – blev valgt i november sidste år, har den 9. februar enstemmigt vedtaget forfatningen for republikken Namibia, og tidspunktet for landets uafhængighed er nu fastsat til den 21. marts.

På denne baggrund er det naturligvis regeringens hensigt at normalisere forbindelserne til Namibia. Som følge heraf har regeringen taget skridt til at ophæve sanktionerne mod Namibia.

Endvidere er det allerede besluttet efter uafhængigheden at oprette en selvstændig diplomatisk repræsentation i Namibias hovedstad, Windhoek.

Hvad angår de danske soldater, der har været stillet til rådighed for FN-styrken United Nations' Transition Assistance Group (UNTAG) siden sidste forår, kan jeg oplyse, at FN's generalsekretærs særlige repræsentant i Namibia har fastslået, at alt UNTAG-personel vil

[Udenrigsministeren]

være ude af Namibia i midten af april. I overensstemmelse hermed er det planen at trække de danske tropper hjem i 3 faser – henholdsvis den 2., den 12. og den 18. april.

Sluttelig vil jeg gerne tilføje, at de danske FN-soldater er blevet rost fra alle sider for deres indsats i Namibia.

Spm. nr. S 492

Til *skatteministeren* (7/2 90) af:

Kofod-Svendsen (KRF):

»Finder ministeren det rimeligt, at bogen »Skatten«, der er gennemgået af to kontorchefer og en fuldmægtig i Told- og Skattestyrelsen, indeholder urigtige oplysninger om efterårets finanslovforhandlinger?«

Begrundelse

På side 66 i »Skatten« 1990 kan man læse følgende: »Ud over den ordinære børnefamilieydelse vil familier med børn under fire år ifølge det politiske forlig mellem regeringen og Fremskridtspartiet få udbetalt ekstra 1.000 kr. pr. barn, medens familier med tvillinger eller trillinger bliver støttet med 5.000 kr. pr. barn under fire år. Et særligt beløb blev ved forliget afsat til hjælp for familier med alvorligt syge eller handicappede børn.«

Som det er ministeren bekendt, blev det nævnte forlig ikke indgået mellem regeringen og Fremskridtspartiet, men mellem regeringen, Fremskridtspartiet og Kristeligt Folkeparti, og yderligere blev aftalen om børnepakken indgået mellem regeringen og Kristeligt Folkeparti, inden Fremskridtspartiet kom ind i realitetsforhandlinger.

Det er yderst uheldigt, at en bog, der er gennemgået af en offentlig myndighed og dermed næsten har et officielt blåt stempel, på denne måde kan viderebringe urigtige oplysninger om et politisk forlig.

Svar (15/2 90):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Bogen »Skatten« 1990 er forfattet af Jens Stubkjær og udgives af forlaget Aktuelle Bøger. Den er ifølge det i bogen oplyste gennemgået af en kontorchef og en fuldmægtig i Told- og Skattestyrelsen, og en kontorchef i Told- og Skattestyrelsen har lavet skattetabeller. Forla-

get har over for mig oplyst, at de oplysninger, som hr. Kofod-Svendsen kritiserer, ikke var medtaget i det materiale, som de omtalte medarbejdere i Told- og Skattestyrelsen modtog til gennemsyn.

Bogen er ikke godkendt eller på anden måde gennemgået i Told- og Skattestyrelsen og har derfor ikke fået noget, der bare ligner et blåt stempel af en offentlig myndighed. Jeg vil derfor ikke foretage mig videre i sagen.

Spm. nr. S 495

Til *kommunikationsministeren* (7/2 90) af:

Tove Lindbo Larsen (S):

»Er det ministerens hensigt at følge Post- og Telegrafvæsenets administrations oplæg om at indskrænke postvæsenets filialnet?«

Begrundelse

Det fremgår af dagspressen, at P&T's administration som spareobjekt har foreslået, at der nedlægges en række postekspeditioner rundt om i landet. Forslaget skulle være en form for rationalisering og dermed nogle egnede besparelser.

Realiteten er, at der sker en udpræget serviceforringelse over for forbrugerne. Et argument, der ofte anvendes som undskyldning for nedlæggelse af posthuse, er, at postekspeditionerne overdrages til købmænd eller brugsforeninger i landdistrikterne. Dette viser sig imidlertid at være en dårlig idé både for forbrugerne og for forretningen, fordi betalingen er utrolig ringe og ekspeditionen ofte er til gene for forbrugerne, selv om der pålægges tavshedspligt. Forbrugerne har givet udtryk herfor ved mange lejligheder. Ligeledes har medarbejderorganisationen frarådet denne besparelse.

Svar (14/2 90):

Kommunikationsministeren (Torben Rechen-dorff):

Postvæsenet foretager for tiden et planlægningsarbejde, der har til formål at klarlægge mulighederne for en effektiviseret drift af posthuse.

Det er en forudsætning for planlægningsarbejdet, at postvæsenets nuværende service-mæssige målsætninger skal overholdes. Desuden er det en forudsætning, at der ikke skal fo-

[Kommunikationsministeren]

retages en væsentlig reduktion i det samlede antal posthuse.

Et af elementerne i planlægningsarbejdet er en vurdering af de enkelte posthuse med henblik på hensigtsmæssigheden af en overgang fra egendrift af posthuse til såkaldte samdrifts-posthuse, hvor post- og giroforretningerne udføres på postvæsenets vegne i entreprise af eksempelvis en lokal handlende. En af fordelene herved er, at postvæsenet fortsat er repræsenteret i lokalsamfundene, således at den hidtidige service og kvalitet over for kunderne kan opretholdes, herunder at der gives fornøden sikring af, at brevhemmeligheden opretholdes.

Planlægningsarbejdet forventes afsluttet i dette forår. Det er derfor endnu ikke muligt for mig at tage stilling til, i hvilket omfang P&T's oplæg bør følges.

Spm. nr. S 496

Til *kommunikationsministeren* (8/2 90) af:

Behnke (FP):

»Vil ministeren fremsætte forslag til de nødvendige ændringer af TVR-reglerne, således at lokal-tv-stationer også kan opnå fordele af en effektiv reklamebooking?«

Begrundelse

Ministeren har i svaret på spørgsmål nr. S 444 beskrevet, hvilke ændringer der i givet fald skal til for, at TVR kan formidle reklamer til lokal-tv. Ministeren drager den slutning, at hvis arrangementet har til formål at bedre TV 2's økonomi, er det uhensigtsmæssigt, eftersom lokal-tv i forvejen har en dårlig økonomi.

Ministeren har her misforstået spørgsmål nr. S 444. Intentionen er, at TVR f.eks. har mulighed for at tilbyde en kunde, at reklamen også bringes i en eller flere lokal-tv-stationer. TVR får den forøgede omsætning og et forøget afkast. Dette afkast betyder en forbedret TV 2-økonomi, men det sker ikke på bekostning af lokal-tv, tværtimod. Lokal-tv vil få adgang til at bringe reklamer og få indtægter herfra, hvilke indtægter i dag går uden om lokal-tv.

Fordelen ved ideen er således, at alle vinder ved den udvidede adgang hos TVR til også at ekspedere reklameaftaler til lokal-tv.

Svar (14/2 90):

Kommunikationsministeren (Torben Rechen-dorff):

Som angivet i mit svar af 7. februar 1990 på spørgsmål nr. S 444 er TVR's virksomhed bevidst og i henhold til lovgivningen begrænset til relationen til TV 2. Dette følger af hele formålet med oprettelsen af TVR.

Jeg finder det på denne baggrund ikke hensigtsmæssigt, at TVR udvider sit virkefelt til også at dække formidling af reklamer til andre medievirksomheder, idet TVR blandt andet herved ville kunne angribes for i urimelig grad at dominere markedet. Endvidere ville man i givet fald etablere en for mig at se uheldig sammenblanding af det økonomiske grundlag for de i øvrigt vidt forskellige og gensidigt uafhængige typer af medievirksomheder, som henholdsvis TV 2 og de lokale tv-stationer udgør.

Det er endelig mit umiddelbare indtryk, at ikke mange af TVR's kunder, der i altovervejende grad søger at annoncere landsdækkende for deres produkter, vil have den store interesse i at få bragt deres reklamer i de lokale medier.

Uanset at der på kort sigt og særlig i den aktuelle situation muligvis skulle kunne høstes en mindre fordel ved, at TVR mod provision videre-solgte ikkeplacerbare og derved overskydende reklamer fra TV 2 til lokal-tv, ser jeg således ingen anledning til at fremsætte forslag om lovændring for at skaffe det statslige aktieselskab TVR mulighed for at formidle reklamer til lokal-tv.

Spm. nr. S 498

Til *socialministeren* (8/2 90) af:

Ingerlise Koefoed (SF):

»Hvor langt er ministeren nået med den perspektivplan for ældrepolitikken, som det blev pålagt ministeren at udarbejde ved Folketingets behandling af forespørgslen F 8 1989-90, og hvilke instanser er med til at udforme planen?«

Begrundelse

Folketinget pålagde ved dagsorden i forbindelse med forespørgslen om ældrepolitik, F 8 1989-90, ministeren at udarbejde en sådan plan. Spørgeren er interesseret i oplysninger om det videre arbejde for at opfylde dagsordenen.

Svar (14/2 90):

Socialministeren (Aase Olesen):

Der blev i forbindelse med behandlingen af F 8 den 9. november 1989 vedtaget et forslag om motiveret dagsorden, som indeholder to elementer. Det ene element består i, at regeringen skal fremlægge forslag til en fremtidig regulering af alle overførselsindkomster i takt med årslønsudviklingen for de beskæftigede. Det andet element består i fremlæggelse af den i spørgsmålet nævnte perspektivplan for ældrepolitikken.

Jeg kan oplyse, at regeringen har tilrettelagt arbejdet med at leve op til den vedtagne dagsorden således, at det forslag, der skal forelægges for Folketinget først, også forberedes først. Under hensyn til, at tidshorizonten for fremlæggelsen af en perspektivplan for ældreområdet i den vedtagne dagsorden er beskrevet som senest i folketingssamlingen 1990-91, har forslaget til en fremtidig reguleringsordning fået første prioritet.

I øvrigt kan jeg oplyse, at udformningen af en langsigtet og sammenhængende ældrepolitik i de senere år har været og stadig er den bærende idé bag det daglige arbejde med ældreområdet i Socialministeriet og dets styrelser.

Perspektivplanen vil naturligvis komme til at indeholde regeringens samlede overvejelser på ældreområdet.

Spm. nr. S 499

Til *socialministeren* (8/2 90) af:

Grete Schødts (S):

»Med hvilken lovhjemmel inddrages pensionen for personer, der er visiteret til plejehjem og venter på en plads?«

Begrundelse

Mange hospitalsindlagte pensionister visiteres til plejehjem efter endt hospitalsbehandling. Imidlertid kan der ofte være ventetid, inden der er en ledig plejehjemsplads.

I den periode, personen venter på plejehjemspladsen, inddrages pensionen ofte, således at der kun udbetales lommepenge, uanset at personen er udskrevet fra hospitalet.

På den baggrund ønskes oplyst, med hvilken lovhjemmel dette finder sted.

Svar (14/2 90):

Socialministeren (Aase Olesen):

Det nævnes i den ledsagende begrundelse for spørgsmålet, at »Mange hospitalsindlagte pensionister visiteres til plejehjem efter endt hospitalsbehandling. Imidlertid kan der ofte være ventetid, inden der er en ledig plejehjemsplads.

I den periode, personen venter på plejehjemspladsen, inddrages pensionen ofte, således at der kun udbetales lommepenge, uanset at personen er udskrevet fra hospitalet.«

Det fremgår af lov om social pension § 46, stk. 1, at hvis en person er indlagt på sygehus eller anden institution under sygehusvæsenet, udbetales pensionen fra udgangen af måneden efter den måned, hvor der er truffet bestemmelse om optagelse på plejehjem, jf. §§ 83, stk. 2, og § 115 i lov om social bistand,

- 1) med et beløb til personlige fornødenheder (populært kaldet lommepenge), jf. §§ 84 og 118 i lov om social bistand, og
- 2) for enlige pensionister herudover med et beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende.

For en fuldstændigheds skyld bemærkes, at der udbetales sædvanlig pension til personer, der i eget hjem, eventuelt efter udskrivning fra sygehus, venter på en plejehjemsplads.

Supplerende svar på skriftligt besvaret spørgsmål:

Ad spm. nr. S 402

Formanden:

Fra boligministeren er modtaget supplerende svar på et af medlem af Folketinget Kirsten Jacobsen (FP) stillet spørgsmål.

Spørgsmålet, der sammen med det foreløbige svar er optaget i Folketingstidende, forhandlingerne sp. 5993, var sålydende:

Til *boligministeren* (23/1 90) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvor mange beboere i Frøstruplejren og i Christiania der modtager offentlig støtte, herunder oplyse størrelsen af støtten og de støttede boligarters art?«

Supplerende svar (14/2 90):

Boligministeren (Agnete Laustsen):

I min besvarelse af spørgsmålet den 30. januar 1990 fremkom jeg med de ubedte oplysninger for så vidt angår støtte efter lov om individuel boligstøtte. Det fremgik heraf, at ingen beboere – hverken i Frøstruplejren eller Christiania – modtog boligsikring eller boligydelse.

Da det stillede spørgsmål også angår anden offentlig støtte til beboelse de nævnte steder, meddelte jeg i spørgsmålet, at jeg havde bedt socialministeren om at bidrage med de relevante oplysninger inden for hendes område.

Jeg har nu modtaget socialministerens svar, hvoraf fremgår følgende om offentlig støtte efter den sociale lovgivning til beboere i Frøstruplejren og i Christiania:

Frøstruplejren:

Hanstholm Kommune har den 5. januar 1990 oplyst følgende:

11 personer modtager p.t. kontanthjælp efter bistandsloven, i alt ca. 40.000 kr./md., herunder et beløb på ca. 250 kr. pr. person/md. til »husleje« og brændsel og eventuelle dokumenterede udgifter til gas.

20 personer modtager førtidspension, i alt ca. 116.500 kr./md.

3 personer modtager sygedagpenge, i alt ca. 30.000 kr./md.

Derudover er 9 personer beskæftiget i kommunale beskæftigelsesprojekter. Samlet udgift: ca. 66.000 kr./md.

Christiania:

De seneste oplysninger findes i forsvarsministerens besvarelse den 2. maj 1989 af spørgsmål 3 og 4 fra Folketingets Christianiaudvalg (L 61 – bilag 2) af 25. januar 1989:

Det fremgår af svaret på spørgsmål 3, at der pr. 1. januar 1989 var tilmeldt 916 personer med bopæl i Christiania.

Af svaret på spørgsmål 4 om, hvor mange beboere der skønnes at have brug for social bistand i en eller anden form, samt hvor mange beboere der er selvhjulpne, fremgår – gennem oplysninger fra Københavns overborgmester – at de senest tilgængelige oplysninger viser, at der i 1987 var 556 beboere på Christiania, der modtog kontanthjælp med et beløb på kr. 15.372.000.

Det oplyses endvidere, at der ved en optælling den 27. september 1988 var 339 aktive bistandssager samt 81 sager om pension.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Forhandling om redegørelse nr. R 7:

Socialministerens redegørelse af 13. december 1989 om forslag til ændringer i opgavefordelingen mellem amtskommuner og kommuner på det sociale område og om ændret finansiering.

(Redegørelsen anmeldt 13/12 89. Redegørelsen givet 13/12 89. Beslutning om forhandling 13/12 89).

Forhandling**Jytte Hilden (S):**

Folketinget skal i dag diskutere socialministerens redegørelse på baggrund af den såkaldte Lotz III-betænkning. Betænkningen omhandler opgavefordelingen mellem amtskommuner og kommuner, og spørgsmålene er, hvordan ansvaret skal fordeles mellem amtskommune og kommune, hvordan udgifterne skal fordeles mellem amtskommune og kommune, hvem der skal have det økonomiske ansvar, hvem der skal have visitationsretten, og hvem der skal have driftsansvaret.

Jeg ville ønske, at den diskussion, vi skal have i dag, kom til at dreje sig om netop politik og ansvar, for nogle af de forslag, som vi indimellem bliver præsenteret for, går på, at når det drejer sig om sociale opgaver, kan flere kommuner da bare samarbejde, eller en stor kommune kan samarbejde med nogle små kommuner.

Det er da selvfølgelig fuldstændig rigtigt, at man kan samarbejde, men det, der så vil blive problemet, er, hvem der skal bære ansvaret. Det er utrolig vigtigt, at vi i det politiske system har et organ, som vi ved har det politiske ansvar, og derfor er det den diskussion, vi synes er væsentlig, når det drejer sig om Lotz III-betænkningen.

Den anden ting, der er vigtig for Socialdemokratiet at diskutere, er spørgsmålet om brugerne, eller, sagt på en lidt anden måde, om de mennesker, som har brug for en håndsrækning, enten det er fra kommunal, fra amtskommunal eller fra Folketingets side, skal have penge til støtte- og hjælpeforanstaltninger.

En vigtig diskussion, når det drejer sig om sociale forhold, er at finde ud af, hvordan de sociale mennesker, som det drejer sig om, oplever de foranstaltninger, som rent faktisk bliver stillet på benene.